

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 074 (5546) 18 aprel 2018-ci il. "Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyevin qələbəsi rəsmən elan edildi!

*Konstitusiyə Məhkəməsi Azərbaycan Respublikası
Prezidenti seçkilərinin yekunlarını elan edib*

Səh 2

**Akademik Ramiz Mehdiyev
siyasi-elmi fəaliyyətində
dövlətçiliyə
xidmət
dayanır**

4

**Milli ideya və onun təkamül
fəlsəfəsi: akademik Ramiz
Mehdiyev əsəri üzərində
düşünərkən**

5

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Avtomobil Yolları Dövlət
Agentliyinin yeni inzibati binası
istifadəyə verilib**

9

**Səfir: Türkiyənin şərq
bölgələrinə olan turizm
marsrutunu Naxçıvana qədər
uzatmağı
düşünürük**

10

**"Armeniareport": Erməni
xalqı artıq zülmədən və
yalanlardan bezib**

10

**Radikallar sosial şəbəkə
istifadəçilərinin qınağına
çevrilib**

14

11

**Müstəqil Azərbaycan
Respublikası
Cümhuriyyət
qurucularının bütün
arzularının reallığıdır**

12

**"Milli Şura"nın
maliyyəsi
kənardan gəlir"**

16

**"Manchester
Yunayted" Poqbannın
transfer qiymətini
açıqlayıb**

18 aprel 2018-ci il

İlham Əliyevin qələbəsi rəsmən elan edildi!

Aprelin 17-də Fərhad Abdullayevin sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyə Məhkəməsi Plenumunun iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin nəticələrinə dair Mərkəzi Seçki Komissiyasından daxil olmuş materiallar üzrə xüsusi konstitusiyə icraatı qaydasında konstitusiyə işinə baxılıb.

Konstitusiyə Məhkəməsi hakimlərin məruzələrini, maraqlı subyektin qanuni nümayəndələrinin çıxışlarını, ekspertlərin rəylərini dinləyib, işin materiallarına baxaraq, 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin yekunlarının təsdiq və rəsmən elan olunmasına dair qərar qəbul edib.

Konstitusiyə Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayev qərarı oxuyub.

*Konstitusiyə Məhkəməsi Azərbaycan Respublikası
Prezidenti seçkilərinin yekunlarını elan edib*

Qərarla deyilir ki, 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinə dair Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2018-ci il 15 aprel tarixli protokolunda əks etdirilmiş nəticələr təsdiq edilsin. Azərbaycan Respublikasının prezidentliyinə namizəd Əliyev İlham Heydər oğlu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmiş elan edilsin.

Konstitusiyə Məhkəməsinin bu qərarı elan olunduğu gündən qüvvəyə minir, qətidir, heç bir orqan və ya vəzifəli şəxs tərəfindən ləğv edilə, dəyişdirilə, yaxud rəsmi təfsir edilə bilməz. Sonra Azərbay-

can Respublikasının dövlət himni səsləndirilib.

Fərhad Abdullayev Konstitusiyə Məhkəməsi Plenumunun iclası-

nı bağlı elan edib. İclasda Milli Məclisin deputatları, ictimaiyyətin və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Müstəqil siyasət aparan Azərbaycan bu gün ən yüksək zirvələrə çatıb

Prezident İlham Əliyev: “Heç bir kənar qüvvə bizi bu yoldan döndərə bilməz. Bu yol Azərbaycan xalqının şüurlu seçimidir”

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini tarixi nailiyyətimiz kimi dəyərləndirərək, düşünülmüş və məqsədyönlü siyasəti ilə bugünkü uğurlarımızın təməlini yaradan Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu son 15 ildə təkmil islahatları ilə uğurla davam etdirən Cənab İlham Əliyevin 2018-ci ili “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli” elan etməsi dövlətçilik və müstəqillik ənənələrimizə töhfə kimi qiymətləndirilir.

2018-ci ilin mühüm hadisələrindən olan 11 aprel prezident seçkilərinin Dahi Öndər Heydər Əliyev siyasətinin qələbəsi kimi tarixə yazılması növbəti 7 ildə müstəqilliyimizin daimiliyinə, daha da möhkəmləndirilməsinə dəstəkdir. Prezident seçkilərində Cənab İlham Əliyevin inamlı qələbə qazanması münasibətilə təşkil olunan tədbirdə dövlətimizin başçısı bu kimi məqamları xüsusi qeyd etmişdir. “Azərbaycan xalqı öz seçimini etdi” söyləyən Cənab İlham Əliyev bildirdi ki, xalqımız həyata keçirilən siyasətə bir daha səs verdi: “Bir daha sabitliyə, inkişafa, tərəqqiyə, müstəqil siyasətimizə səs verdi. Sözün əsl mənasında, müstəqil siyasət aparan Azərbaycan bu gün ən yüksək zirvələrə çatıbdır”.

Söz yox ki, qeyd edildiyi kimi, bu uğurlar böyük səylərin və qətiyyətin nəticəsidir. Bu baxımdan, Cənab İlham Əliyev çıxışlarında bildirir ki, tarixi paralellər fonunda Azərbaycanın keçdiyi müstəqillik yolunu indiki və gələcək nəsillərə çatdırmalıyıq. 26 ildən artıq müstəqillik tarixinə malik olan ölkəmiz 1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə müstəqilliyinin ilk illərində yaşadığı xaosdan, anarxiyadan, müstəqilliyini itirmək təhlükəsindən, iqtisadi böhrandan xilas oldu, inkişaf, tərəqqi yoluna çıxdı və Ümummilli Liderin görmək istədiyi Azərbaycan oldu.

Bir sözlə, müasir müstəqil Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin şah əsəri olaraq bu gün Onun siyasi kursunun Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində daha da güdrətlənir, dünya birliyinin layiqli üzvü kimi əsl söz sahibinə çevrilib. “Yolumuz müstəqillik yoludur” deyər bəyan edən Cənab İlham Əliyev bildirir: “Heç bir kənar qüvvə bizi bu yoldan döndərə bilməz. Bu yol Azərbaycan xalqının şüurlu seçimidir. Biz müstəqil ölkəyik. Biz böyük xalqıq. Ancaq böyük xalq bu qədər nəticələr əldə edə bilər. Ancaq müstəqillik şəraitində Azərbaycan bu qədər uğurlar əldə edə bilər. Bizim taleyimiz öz əlimizdədir”.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında Sərəncamı, onun ardınca 2018-ci ili “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli” elan etməsi bu faktın da təsdiqi-

dir ki, xalqımız hər zaman keçmişinə sahib çıxmış, gələcəyə keçmişini addımlamışdır. “Biz ilk Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranması gününü əziz tutaraq, onu Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi günü- Respublika Günü elan etmişik və bu, bizim milli bayramımızdır. Bayram günü biz Azərbaycanda ilk demokratik respublikanın qurulmasında və yaranmasında göstərdiyi xidmətlərə görə Məmmədemin Rəsulzadəyə, Əlimərdan bəy Topçubaşova, Fətəli xan Xoyskiyə, onların silahdaşlarına bir daha öz minnətdarlığımızı və təşəkkürümüzü bildiririk. Onların gördüyü işlər Azərbaycan xalqının bu günü üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Onların fəaliyyəti bizim üçün həmişə əziz olacaqdır. Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə daim yaşayacaqdır”.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu fikirləri keçmişimizə, tarixi şəxsiyyətlərin siyasi fəaliyyətinə, fədakarlığına, vətənpərvərliyinə verilən dəyər və gələcək nəsillərə tariximizə sahib çıxmaq tövsiyəsidir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin məlum Sərəncamında da, qeyd olunduğu kimi, AXC cəmi 23 ay yaşadı. Mürəkkəb siyasi hadisələr dövründə yaranan demokratik respublika-

nın dövlət və hökumət orqanları istənilən səviyyədə fəaliyyət göstərə bilməsələr də, üzərlərinə düşən tarixi missiyanı bacardıqları qədər yerinə yetirmiş və Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixinə parlaq səhifələr yazmışlar. 1920-ci il aprel ayının 27-dən 28-nə keçən gecə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hökuməti öz səlahiyyətlərini bölgələrə təhvil verməyə məcbur olduğu üçün fəaliyyətlərinə xitam verilməmişdir. Bu respublikanın yaranması və az müddətdə də olsa yaşaması Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixinin unudulmaz səhifələrindəndir. AXC xalqın yaddaşında qalmaqla dövlət müstəqilliyi əldə etmək yolunda, demokratik quruluş yaratmaq istiqamətində tarixi rol oynamışdır. Qeyd etdiyimiz kimi, az müddət yaşasa da, dövlətçilik tariximizdə özünəməxsus yeri, müsəlman Şərqiində ilk demokratik respublika olan Cümhuriyyətin ictimai-siyasi, ədəbi-mədəni və milli-mənəvi həyatımızın bütün sahələrində izi qalmışdır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı ötən əsrin sonlarında dirçələn milli-azadlıq mübarizəsinə də Cümhuriyyətin simvolları ilə başladı. Müstəqillik uğrunda milli-azadlıq hərəkatında iştirak edən Azərbaycan xalqı

AXC-dən miras qalan istəklərin reallaşması naminə birləşdi. Sovetlərin beynəlmilçilik buxovundan xilas olaraq varlığını qorudu. Dövlətçiliyimizin atributu olan, AXC-nin qəbul etdiyi himn, üçrəngli bayraq və gerbimizin bərpasını vətəndaşlıq borcu adlandıran, böyük qətiyyət göstərərək, Azərbaycan naminə canından belə keçməyə hər an hazır olduğunu bildiren Ulu Öndər Heydər Əliyev sonrakı islahatlarında da varislik missiyasına sadıq qaldı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev bildirirdi: “Azərbaycan demokratik Respublikası ilk dəfə milli azadlıq, müstəqillik toxumlarını bütün Azərbaycana səpdi. Bu toxumlar uzun müddətdən sonra cücərdi, boy atdı və nəhayət, 1991-ci ildə Azərbaycan yenidən öz dövlət müstəqilliyini əldə etdi.” 1993-cü ildə xalqın təkidlə tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin respublikada uğurla gerçəkləşdirdiyi siyasət xalqımızın tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytararaq, milli mənlilik şüurunu inkişaf etdirdi, azərbaycançılıq məfkurəsi işığında müstəqillik arzularının güclənməsi və həqiqətə çevrilməsinə zəmin yaratdı. Düşünlülmüş və məqsədyönlü siyasətin ən böyük uğuru budur ki, Azərbay-

canın inkişaf metodu ən güdrətli ölkələrdə belə təbliğ olunur. Dünyaya səs salan uğurlarımız 11 aprel prezident seçkilərində Cənab İlham Əliyevin qələbəsini təmin etdi. Seçicilərin 86 faiz səsini qazanan Cənab İlham Əliyev bildirir ki, həmişə Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etmişəm, bu dəstəyə arxalanmışam. Fəaliyyətimdə Azərbaycan xalqının dəstəyi əsas rol oynayır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində həyata keçirilən qlobal enerji və neqliyyat layihələrinin reallaşması ilə Azərbaycan dünyanın enerji xəritəsini dəyişdi və neqliyyat mərkəzinə çevrildi. Müstəqilliyin ilk illərində iqtisadiyyatın inkişafı üçün investisiyalara ehtiyacı olan Azərbaycan indi başqa ölkələrə sərmayə yatırılan dövlətdir. Son 15 ildə ölkə iqtisadiyyatına yatırılan investisiyaların həcmi 230 milyard dollardan artıqdır. Bu statistikanın özü Azərbaycanın bu gününə və gələcəyinə inamın təsdiqidir. Eyni zamanda, bu faktı da qeyd edək ki, ötən il “Əsrin müqaviləsi”nin 23 illiyi ərəfəsində “Yeni əsrin müqaviləsi”nin imzalanması Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə bir daha işıq saldı. 2017-ci ilin oktyabrında BTQ dəmir yolunun istifadəyə verilməsi tranzit ölkə kimi möhkəmlənən mövqeyimizi təsdiqlədi. Bu kimi faktları xeyli sayda sadalamaq olar.

Bütün bunlar Azərbaycanın islahatçı, xoşbəxt ölkələr sırasında yer almasına yol açan uğurlarımızdır. Şərqlə Qərbdə arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycanın sivilizasiyalararası dialoq mərkəzi kimi maraqlı doğurması düşünülmüş xarici siyasətimizin beynəlxalq aləmə dəstəklənmişidir. Ölkəmiz iqtisadi, siyasi, humanitar mərkəz kimi tanınır və nüfuz qazanır. Bir məqamı da, xüsusi qeyd etməliyə ki, bərabərlik prinsipləri əsasında birgə yaşayış qaydalarının tətbiqinə çalışan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bu istəyinə ən dəyərli cavab ölkəmizdə mövcud olan tolerantlıq və multikulturalizm ənənələrinin bütün dünyada təbliğidir. Azərbaycan sabitləşdirici faktor kimi nüfuz qazanıb. Ulu Öndər Heydər Əliyev bildirirdi ki, dövlət, xalq nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir. Bu gün Azərbaycanın beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərə ev sahibliyi etməsində də bu amilin rolu inkaredilməzdir. Hər sahədə təcürbəsi nümunə olan Azərbaycanın yeganə problemi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münacişesidir. Diplomatik uğurlarımız, günbəgün güclənən və güdrətlənən ordumuz bu problemimizin də öz ədalətli həllini tapacağına böyük əminlik yaradır.

18 aprel 2018-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev ömürünün 80-ci ilini qeyd edir. Sürətlə ötən onilliklər onun siyasi xadim, eləcə də, elm xadimi kimi fəaliyyət dövrünə böyük izlər salıb. Uzun illər yorulmadan çalışan və daim üzərində böyük məsuliyyət hiss edən Ramiz Mehdiyevin ömrünün hər ili yadda qalan olub və yaşanılan zaman onun zəngin tərcümeyi-halına bir-birini əvəzləyən tarixi hadisələri həkk edib. Dünyadakı mövcud proseslərin mahiyyətini və Azərbaycanın mövqeyini əks edən məqalələri, elmi əsərləri, siyasi baxışları ilə obyektivlik nümayiş etdirib.

Qeyd edək ki, 17 aprel 1938-ci ildə dünyaya göz açan Ramiz Mehdiyev 1957-ci ildə Bakı Dənizçilik Məktəbini bitirdikdən sonra "Xəzərdenizneftqazsənaye" Ümumittifaq İstehsalat Birliyinin "Xəzərneftdonanma" idarəsində işləyib. 1961-ci ildə S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universitetinin) tarix fakültəsinə daxil olub. 1965-ci ildə V kurs tələbəsi ikən Azərbaycan LKGİ MK-nın tələbə-gənclər

can KP 26 Bakı Komissarı adına Rayon Komitəsinin birinci katibi seçilib. 1980-ci ilin iyununda Azərbaycan KP MK-nın Elm və təhsil müəssisələri şöbəsinin müdiri, 1981-ci ilin yanvarında isə Azərbaycan KP MK-nın təşkilat-partiya işi şöbəsinin müdiri təyin edilib. 1982-ci ilin dekabrında Azərbaycan KP MK-nın katibi seçilib. 1988-ci ilin mayında MK-nın plenumunda respublika rəhbərliyinin dəyişməsi ilə əlaqədar Azərbay-

Göründüyü kimi, məqsədyönlü fəaliyyəti və gərgin əməyi onu daim yüksəltmiş, bacarığı, işgüzarlığı, elmi axtarışları ilə dövlətə, xalqa xidmət etmişdir. Ramiz Mehdiyev Prezident Administrasiyasında işi ilə bərabər, elmi fəaliyyətini də davam etdirmiş, qələmə aldığı kitablarda elmi əsaslandırmaqla Azərbaycan tarixinin real mənzərəsini oxucusuna təqdim etmişdir. Elmi nailiyyətləri ilə ölkənin modernləşmə və dayanıqlı inkişafının fəlsəfi konsepsiyasını işləmiş, dövlət ideologiyasının elmi-fəlsəfi əsaslarını hazırlamışdır. Elmi-təd-

Ramiz Mehdiyev

Akademik Ramiz Mehdiyevin siyasi-elmi fəaliyyətində dövlətçiliyə xidmət dayanır

şöbəsinə təlimatçı vəzifəsinə təyin edilib. İki il sonra 1967-ci ildə Azərbaycan LKGİ Naxçıvan Vilayət Komsomol Komitəsinin ikinci katibi vəzifəsində çalışıb. Bir il bu vəzifədə çalışdıqdan sonra 1968-ci ildə M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin fəlsəfə fakültəsinin aspiranturasına daxil olub. 1972-ci ilin mayında Moskva Dövlət Universitetinin Müdafiə Şurasının iclasında fəlsəfə elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə almaq üçün dissertasiyasını müdafiə edib. Elə həmin ildən Azərbaycan Dövlət Universitetinin elmi kommunizm kafedrasında əvvəl müəllim, sonra isə baş müəllim vəzifəsində çalışıb. 1974-cü ilin mayında Azərbaycanda KP MK aparatında təbliğat və təşviqat şöbəsinə mühazirəçi vəzifəsinə irəli çəkilib. 1976-cı ilin iyununda Azərbaycan KP MK elm və tədris müəssisələri şöbəsinin müdiri müavini vəzifəsinə təsdiq olunub. 1978-ci ilin oktyabrında Azərbay-

can KP MK katibi vəzifəsindən azad olunub. 1988-ci ilin iyununda Azərbaycan Elmlər Akademiyasının İctimai-Siyasi Tədqiqatlar və İnformasiya İnstitutunun şöbə müdiri təyin olunub. 1993-cü ildə fəlsəfə elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə edib. 1994-cü ilin fevralında Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən Prezidentin İcra Aparatının şöbə müdiri vəzifəsinə, 1995-ci ildə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının rəhbəri vəzifəsinə təyin edilib. Onu da qeyd edək ki, 1980-1990-cı illərdə iki çağırış Azərbaycan Ali Sovetinin deputatı, 1995-ci ildə isə Azərbaycan Milli Məclisinin üzvü seçilib. Bu illər ərzində üzərinə düşən vəzifə borcunu sədəqətlə yerinə yetirib, ölkənin siyasi həyatında mühüm rol oynayıb. Ölkəmizin müstəqillik tarixində dövlət siyasətinin, azərbaycançılıq ideologiyasının həyata keçirilməsində məsuliyyətli xidmət göstərmişdir.

qıqat işlərində, elmi-nəzəri araşdırmalarda cəmiyyətin fəlsəfi dərk, ictimai-siyasi proseslərə tarixi-fəlsəfi baxışı ciddi və global problemlərin həllinə yönəlib. Onun "Azərbaycan: tarixi irs və müstəqillik fəlsəfəsi", "Vətəndaş cəmiyyətinə yol açan ideyalar", "Milli məfkurə, dövlətçilik, müstəqillik yolu ilə", "Demokratiya yolunda: irs haqqında düşüncələr", "XX əsrin sonunda millətlərarası münasibətlər", "Azərbaycanın inkişaf dialektikası", "Azərbaycan: qloballaşma dövrünün tələbləri", "Azərbaycan - 2003-2008: zaman haqqında düşüncələr" və s. kitablarında Azərbaycan cəmiyyətinin mühüm bir sahəsinin, vacib istiqamətinin fəlsəfi mahiyyətini nəzərə çatdırmışdır. Onun elmi-nəzəri əsərləri Azərbaycanın Memarı və Qurucusu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Ulu Öndər siyasi kursunun layiqli davamçısı Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin fəaliyyət dövrünün siyasi-fəlsəfi epopeyasını əks etdirir. Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi dövlət proqramlarını, ölkəmizin modernləşdirilməsi ilə bağlı elmi-

fəlsəfi görüşlərini ifadə etmişdir. Bütün bunlarla yanaşı, akademik Azərbaycan tarixinin aktual problemlərinə, görkəmli şəxsiyyətlərinə həsr olunmuş elmi əsərlərin müəllifi olaraq da mükəmməl nümunələri ərsəyə gətirmişdir. Belə ki, görkəmli elm xadimi Azərbaycanın dövlətçilik tarixində rolunu Şah İsmayıl Xətai və Nadir şah Əfşardan bəhs edən sanballı monoqrafik tədqiqatları milli dövlətçilik tariximizin tədqiqində əhəmiyyətlidir. "Şah İsmayıl Səfəvi: sərkərdənin və döyüşçünün taleyi", eləcə də, "Nadir Şah Əfşar. Diplomatik yazışmalar" monoqrafik tədqiqatları Azərbaycan tarix elminin ən mühüm nailiyyətlərindən biri kimi dəyərləndirilir.

Akademik Ramiz Mehdiyevin "Dağlıq Qarabağ: məxəzlərdən oxunmuş tarix" kitabı da Azərbaycan reallıqları ilə bağlıdır. Kitab ermənilərin iç üzünü açaraq, mənfur niyyətlərini ortaya qoyur. Kitab, bütövlükdə ermənilərin tarixi, bu günü, törətdikləri münafiqçilərlə bağlı fundamental tədqiqat əsəridir. Belə ki, kitabda müəllif Dağlıq Qarabağ konfliktinin bütün köklərini dərinliklə açıb ümumiləşdirərək,

ermənilərin saxtakarlıqlarını dünya ictimaiyyətinə çatdırır.

Göründüyü kimi, akademik Ramiz Mehdiyevin siyasi-elmi fəaliyyətinin əsasında dövlətçiliyə və xalqa xidmət dayanır. Cəmiyyətdən gələn sosial-siyasi çağırışların elmi cəhətdən aydınlaşdırılıb dəyərləndirilməsi də akademiknin tədqiqatlarının əsasını təşkil edir.

Belə bir şərəfli həyat yolu keçən Ramiz Mehdiyevin fəaliyyəti dövlət tərəfindən hər zaman yüksək qiymətləndirilib, 2008-ci ildə "İstiqlal" ordeni, 2013-cü ildə "Şərəf" ordeni ilə təltif olunub. Azərbaycan Respublikasında dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsində səmərəli fəaliyyətinə və elmin inkişafında böyük xidmətlərinə görə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Ramiz Mehdiyev "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib.

Ramiz Mehdiyev, hər zaman olduğu kimi, bu gün də dövlətçilik təfəkkürü, elmi fəaliyyəti, prinsipiallığı, təkmini ilə seçilərək ölkənin siyasi həyatına töhfələrini verir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Milli Kitabxanada "Ramiz Mehdiyev-80" adlı kitab sərgisi açılıb

Aprelin 17-də M.F.Axundzadə adına Milli Kitabxanada Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevin anadan olmasının 80 illiyi münasibətilə "Ramiz Mehdiyev-80" adlı kitab sərgisi açılıb.

Milli Kitabxanadan AZƏRTAC-a bildirilib ki, sərgidə akademik Ramiz Mehdiyevin Azərbaycan və xarici dillərdə olan əsərləri, redaktoru olduğu, "Ön söz" yazdığı, rəy verdiyi, haqqında olan kitablar və dövrü mətbuat materialları yer alıb. Sərgi bir həftə davam edəcək.

Milli ideya və onun təkamül fəlsəfəsi:

akademik Ramiz Mehdiyev əsəri üzərində düşünərkən

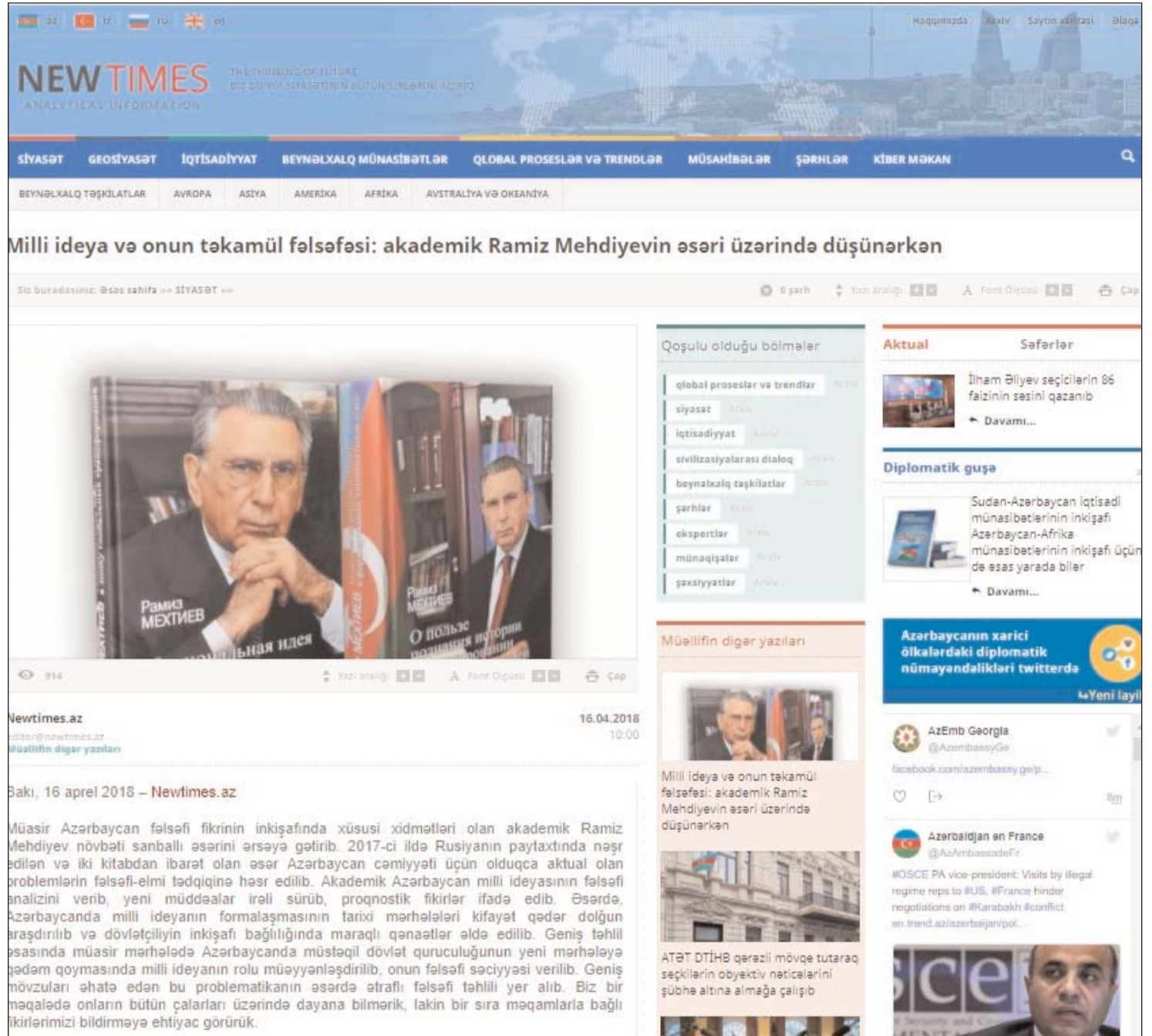
“Newtimes” portalında “Milli ideya və onun təkamül fəlsəfəsi: akademik Ramiz Mehdiyev əsəri üzərində düşünərkən” sərlovhəli məqalə verilib. AZƏRTAC məqaləni təqdim edir.

Müasir Azərbaycan fəlsəfi fikrinin inkişafında xüsusi xidmətləri olan akademik Ramiz Mehdiyev növbəti sanballı əsərini ərsəyə gətirib. 2017-ci ildə Rusiyanın paytaxtında nəşr edilən və iki kitabdan ibarət olan əsər Azərbaycan cəmiyyəti üçün olduqca aktual problemlərin fəlsəfi-elmi tədqiqinə həsr edilib. Akademik Azərbaycan milli ideyasının fəlsəfi analizini verib, yeni müddəalar irəli sürüb, proqnostik fikirlər ifadə edib. Əsərdə Azərbaycanda milli ideyanın formalaşmasının tarixi mərhələləri kifayət qədər dolğun araşdırılıb və dövlətçiliyin inkişafı bağlılığında maraqlı qənaətlər əldə edilib. Geniş təhlil əsasında müasir mərhələdə Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğunun yeni mərhələyə qədəm qoymasında milli ideyanın rolu müəyyənləşdirilib, onun fəlsəfi səciyyəsi verilib. Geniş mövzuları əhatə edən bu problematikanın əsərdə ətraflı fəlsəfi təhlili yer alıb. Biz bir məqalədə onların bütün çalarları üzərində dayana bilmərik, lakin bir sıra məqamlarla bağlı fikirlərimizi bildirməyə ehtiyac görürük.

Azərbaycan milli ideyası: fəlsəfi idrakin obyekti kimi

Tarixin bütün dövrlərində cəmiyyətdə böyük rol oynayan fəlsəfenin müasir mərhələdə də rolu çox yüksəkdir. Azərbaycan kimi intensiv yeniləşmə prosesini yaşayan ölkələr üçün fəlsəfenin əhəmiyyəti daha böyükdür. Dünyada, regionda və cəmiyyətin özündə baş verən prosesləri adekvat dərk etmək üçün, hər şeydən öncə, fəlsəfi refleksiyyaya ehtiyac var. Bundan başqa, fəlsəfə bir fərd olaraq insan şəxsiyyətinin kamilləşməsində, vətəndaş mövqeyinin düzgün müəyyənləşməsində olduqca ciddi rol oynayır.

Hər bir cəmiyyətdə olduğu kimi, Azərbaycanda da fəlsəfi fikrin avanqardı, lokomotivi və aparıcı qüvvəsi olur. O, bütövlükdə milli fəlsəfi fikrin dinamikasına ciddi təsir edir, milli səviyyədə əhəmiyyət daşıyan problemlərin fəlsəfi qoyuluşu, onların səbəblərinin araşdırılması və həlli ilə bağlı vacib fikirlər irəli sürür. Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan fəlsəfi fikrinə məhz bu yeri tutur və aparıcı rol oynayır. Ramiz Mehdiyev əsərlərində müasir Azərbaycan cəmiyyəti üçün prinsiplər fəlsəfi-elmi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin dərin fəlsəfi təhlili aparılır, səbəbləri göstərilir, həlli yolları müəyyən olunur. Bu zaman akademik sırf dövlətçi mövqeyindən çıxış edir. İnkişaf prinsiplərini ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inamla irəli addımlayan, özünün sabit və davamlı inkişafı ilə bölgədə liderliyini möhkəmləndirən, dünyada nüfuzunu durmadan artıran milli, müstəqil və demokratik Azərbaycan dövlətinin tərəqqisinə xidmət edən çox qiymətli əsərlər müəllifi olan akademik Ramiz Mehdiyev 2017-ci ildə

nəşr olunan növbəti kitabları da böyük maraqla doğurub.

Moskvada nüfuzlu nəşriyyatlarda dərc olunan kitablar nəfis tərtibata malikdirlər. Onlar bütövlükdə Azərbaycanın milli ideyasının fəlsəfi dərkinə həsr olunub. Birinci kitab “Milli ideyanın formalaşmasında tarixin dərk edilməsinin faydası” adlanır (bax: Mextiev R.G. O poljze poznanie istorii v formirovani naüionalnoy idei. V 2 kn. Kniqa I. - M.: Stoliua, 2017, 684 s.). İkinci kitab “Qlobal transformasiyalar dövründə Azərbaycan milli ideyası” adlanır (bax: Mextiev R.G. Naüionalnəe idee Azerbaydjana v gpoxu qlobalnıx transformaiy. V 2 kn. Kniqa II. - M.: Politiceskəe gnüiklopediə, 2017, 365 s.).

Bu kitablar bir-birlərini mövzu və məzmun baxımından çox gözəl tamamlayırlar. Orada Azərbaycan milli ideyası ilə bağlı məsələlər maraqlı kontekstdə qoyulub. Bir yazıda onların hər biri üzərində dayanmaq imkansızdır, çünki akademik çox dərin və geniş təhlillər aparıb, vacib müddəalar irəli sürüb. Bu səbəbdən biz kitabların ümumi məziyyəti və orada yer almış bir sıra ideyalar haqqında müəyyən fikirləri bildirməyə çalışacağıq.

Əsəri dərk etmək üçün, ilk növbədə,

onun ruhunu dərk etmək gərəkdir. Çünki ortaya tamamilə yeni yanaşma əsasında Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı olan fundamental fəlsəfi-elmi problemlər çıxarılır, analiz edilir və həlli istiqamətləri göstərilir. Konkret desək, əsər keçmiş naminə deyil, gələcək üçün yazılıb. Bu zaman baxılan məsələlərin tarixinə diqqət yetirilir, onlar təhlil olunur, lakin kimlərsə ittiham etmək üçün deyil, milli tarixin adekvat dərkini əsasında Azərbaycanın gələcəyinin fəlsəfi obrazını yaratmaq naminə edilir. Bu, çox mühüm elmi yükü olan məqamdır, çünki “Azərbaycanın gələcəyi problemi getdikcə daha çox aktual xarakter alır. Və zamanın əlaməti ideya olur, o cümlədən milli ideya” (bax: I Kitab, s. 11).

Problemin bu cür dərkini üçün əsərdə istifadə olunan metodologiyaların iki mühüm aspekti diqqəti çəkir. Akademik bir tərəfdən Azərbaycanın keçmişini və indisinin elmi dərkini, Azərbaycan xalqının tarixinin dünya tarixinin tərkib hissəsi kimi dərkini, digər tərəfdən isə milli ideyanın maddiləşməsinin mühüm tərkib hissəsi kimi ölkənin gələcəyinin proqnozlaşdırılmasının, dövlətin siyasi, iqtisadi və mənəvi modernləşdirilməsinin dərkini olan böyük ehtiyacı vurğulayır. Bu zaman mərkəzi punkt olaraq

milli ideya götürülür.

Milli ideyanın fəlsəfi dərkində isə bir mühüm prinsipi akademik xüsusi qeyd edir. Belə ki, Azərbaycanın həm milli ideyaya, həm də milli ideologiyaya ehtiyacı vardır. Lakin anlamaq lazımdır ki, keçmişdə olan milli ideyanın məzmunu müasir milli ideyanın məzmunundan fərqlənir. Əgər XX əsrin əvvəllərində müstəqil Azərbaycan dövləti qurmaq vəzifəsi qarşıya qoyulmuşdusa, bu gün söhbət Vətənimizi XXI əsrdə necə görmək istədiyimiz kontekstində getməlidir. “Bizə yeni milli ideya və ya, daha uyğundursa, yeni çağırışlara cavab verən xalq və dövlətin həyat fəlsəfəsi lazımdır” (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 7). Və bu həyat fəlsəfəsinin olmadığı təqdirdə, xalqın uğurluluğunun və tarixi davamlılığının mümkünsüzlüyünü milli intellektual elita aksiom kimi qəbul etməlidir.

Deməli, akademik Ramiz Mehdiyev bu əsərində XXI əsrin astanasında müstəqil dövlətçiliyin əldə edilməsi fonunda müasir Azərbaycan cəmiyyətinin inkişaf meyilləri milli ideya kontekstində analiz olunur. Bu prosesdə tarixin öyrənilməsinin ayrıca əhəmiyyət daşıdığı vurğulanır.

Milli ideya və onun təkamül fəlsəfəsi:

akademik Ramiz Mehdiyevin əsəri üzərində düşünerkən

Əvvəlki Səh. 5

Tarix elə bir fenomendir ki, sosial orqanizmin həyat ritmindən kənarda heç zaman baxıla bilməz. İnsan həm tarixi yaradır, həm də yaratdığı tarixi dərək edir. Bu iki cəhətdən birində axsaqlıq olanda, cəmiyyət kollektiv reallıq kimi öz təkamül yolunu itirə bilir. Əslində, fərd də öz tarixini lazımi səviyyədə anlamasa, şəxsiyyət olaraq natamam qalır.

Müasir sosioloji araşdırmalarda gəlincən qənaətlərə görə, öz milli tarixini daha yaxşı bilən insanlar istənilən sosial-mədəni mühitə daha çevik adaptasiya olunur və yüksək tolerantlığa malik olurlar. Bununla bağlı Rusiya sosioloqlarının apardığı bir tədqiqatda postsovet məkanından oraya miqrasiya etmiş insanlardan məhz öz etnik və milli tarixlərini adekvat bilənlərin Rusiya cəmiyyətinə inteqrasiyasının asan baş verdiyi qənaətinə gəlinib. Bu o deməkdir ki, hər bir xalq üçün tarixi bilmək həyat əhəmiyyətli məsələdir.

Tarixin dərk edilməsi: akademik Ramiz Mehdiyevin orijinal yanaşması

Akademik Ramiz Mehdiyev də məsələni bu aspektdə aktuallaşdırır. Eyni zamanda, tam haqlı olaraq "tarix necə öyrənilməlidir?" sualını qoyur. Akademik yazır: "Tarixin dərk edilməsi müasir proseslərdə düzgün istiqamətlənməklə yanaşı, həm də gələcəyi öncədən görməyə yardım edir" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 16). Yeni tarixi - keçmişdə baş verənləri dərinləndirən dərk edib indi müşahidə edilən proseslərdən düzgün nəticə çıxarmaqla, dövlət və cəmiyyət olaraq gələcəyi öncədən görə bilmək üçün öyrənmək lazımdır. Tarixin dərkinə yanaşmada çox vacib bir məqamı akademik önə çəkir.

Faktiki olaraq burada Azərbaycan fəlsəfəsi qarşısında duran əhəmiyyətli bir vəzifə ifadə olunub. Milli tarix XXI əsr Azərbaycanının müstəqil və demokratik dövlət olaraq inkişafı və vətəndaş cəmiyyətinin postindustrial mərhələdə formalaşması modelinin yaradılması kontekstində öyrənilməlidir. Tarix Azərbaycanın milli sərhədləri əşarəq transmilli məkanla uğurlu güclü dövlət və güclü cəmiyyət ola bilməsi üçün fəlsəfi refleksiyaların obyektinə çevrilməlidir. Əslində, bu, Azərbaycan fəlsəfi təfəkkürünü özünüdərkə çağırır. Praqmatik müstəvidə məzmun kəsb edən təfəkkür fəaliyyətinə dəvətdir. Tarixi tarix naminə deyil, milli inkişaf üçün öyrənmək məqsədidir. Bu prosesdə məhz fəlsəfenin aparıcı rol oynamalı olduğu isə aksiomdur.

Bu cür müasir fəlsəfi-elmi metodoloji yanaşma əsasında akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan xalqının tarixinin mühüm aspektlərini təhlil edir, o cümlədən antropologiya və etnogenez məsələlərini araşdırır. Müəllif dərin analiz əsasında belə bir qənaətə gəlir: "Azərbaycanlıların tarixi və dünyagörüşü etnik inkarçılığı (qəbul edilməzliyi - red.) istisna edir" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 286). Tarixən müxtəlif mədəniyyətlərin qovuşduğu məkan olan Azərbaycan üçün bu, tamamilə təbii haldır. İpək Yolu kimi böyük bir ticarət marşrutunun əsas punktlarından biri olan Azərbaycanda müxtəlif etnik

qruplara, mədəniyyətlərə və dinlərə mənsub insanların ümumi dil tapması tarixi bir zərurət idi.

Akademik Ramiz Mehdiyev də məhz həmin bağlılıqda Azərbaycanda zərdüştük, xristianlıq və İslamın təşəkkülünün fəlsəfi təhlilini aparır. Müəllif sübut edir ki, Azərbaycan xalqı zəngin mədəni-əxlaqi keyfiyyətlərə malikdir. Onun mədəniyyəti, o cümlədən musiqisi zəngindir. Bütün bunlar ən mürəkkəb situasiyalarda belə Azərbaycan xalqının dayanıqlı mədəniyyət və ruh nümayiş etdirməsini şərtləndirir. Burada, şübhəsiz ki, ideyanın rolu xüsusi vurğulanmalıdır. Çünki "millətin ideyaya apriori ehtiyacı vardır" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 352). Müasir tarixi mərhələdə öz müstəqil dövlətini yaratmaqda və inkişaf etdirməkdə hər bir millət üçün milli ideya əvəz edilməz faktordur. Təbii ki, milli ideya tarixi xarakterə malikdir - o, təkamülüdür, tarixi, sosial, geosiyasi, siyasi və mədəni şərtlərin dəyişməsi ilə yeniləşə bilər. Burada başlıca şərt ondan ibarətdir ki, milli ideya millətin konkret tarixi dövrdə inkişafını təmin edən istiqaməti müəyyənləşdirsin. Bu baxımdan Azərbaycan milli ideyası da özünün təkamül xəttinə malikdir. Ramiz Mehdiyev əsərdə bu məqama ayrıca vurğu edir. "İdeya mümkün gələcəyin perspektivlərini açmaqla bərabər, həm də bu gələcəyin praktikada təcəssüm etməsinə yönəldir" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 354).

Milli özşüur və milli ideya: kollektiv özünüdərk pillələri

Bu müddələrin fonunda akademik Ramiz Mehdiyev azərbaycanlıların milli özşüurunun təhlilini aparıb, Azərbaycan xalqının özşüurunun, özünüdərkinin mürəkkəb inkişaf yolu keçdiyini göstərmiş və onun formalaşmasında tarixi yaddaşın oynadığı rola diqqət çəkib. Misal olaraq, akademik vurğulayır ki, " ... azərbaycanlıların əcdadlarının yaratdıqları qədim müstəqil dövlətlər, güclü türk elementi, ... Azərbaycan türklərinin imperiyaları ... haqqında tarixi yaddaş göstərmək olar ... " (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 357-358).

Buradan məntiqi olaraq aydın olur ki, milli ideya və tarixi yaddaş milli identikliyin təşəkkülündə ciddi rol oynayır. Əslində, bu faktorlar bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədədir. Onlar başqa parametrlərlə birlikdə millətin formalaşmasında xüsusi rol oynayırlar. Bu bağlılıqda demək mümkündür ki, "milli ideyanı sosial operator, identifikasiya üsulu, başlıca dəyər kimi başa düşmək olar" ki, o, "inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirir, siyasi marginallıqdan uzaqlaşdırır və millətin hansı məqsədə can atmasının mahiyyətini aydınlaşdırır" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 386).

Bu fikirlərdən aydın olur ki, milli ideya cəmiyyətin mövcudluğu və inkişafı üçün fundamental funksiya yerinə yetirir. Dövlətin və cəmiyyətin tarixi təkamülün bütün sınaqlarından uğurla çıxması üçün həlledici rol oynayır. Bu səbəbdəndir ki, milli ideyanın tarixi dövrlərdə necə yeniləşməsi də millətin taleyi baxımından prinsiplial əhəmiyyət daşıyır. Akademik Ramiz Mehdiyev məsələnin bu aspektinə xüsusi önəm verərək vurğulayır ki, qloballaşma dövründə

milli ideyanın məzmununun müəyyənləşməsi dövlətçilik kontekstində strateji özəlliyə malikdir. Bu məqam iki səviyyədə aktualdır.

Birincisi, dövlətin və cəmiyyətin daxili inkişaf maraqları aspektində milli ideya aparıcı funksiya yerinə yetirməlidir. Bunun üçün millətin tarixi dolğun və müasir tələblər fonunda adekvat öyrənilməlidir. Bu şərt ödənmədikdə ən qabaqcıl fikirlərlə zəngin olan ideya belə cəmiyyəti fəlakətə sürükləyər. Müasir elmi cərəyanlarda sübut olunub ki, sosial mühit kimi mürəkkəb funksional-struktur keyfiyyətlərə malik sistemlərdə özünüdərk (başqa ifadə ilə özünüinkişaf, özünü daim yaratma) ideyaların zamanında və real şəraitə uyğun tətbiqi ilə sıx bağlıdır. Bu prizmadan milli ideyanın tarixi və futuroloji əhəmiyyəti daha qabarıq görünür. Çünki milli ideya məhz özünüdərk təmin edən nizamlaşma parametri rolunu oynayır. Həmin məqamda iki səviyyə üçün xarakterik olan bir özəlliyə keçid baş verir.

İkincisi, milli ideya konkret sosium üçün xarici mühitin təsirlərini daxili tələbatın ödənilməsinə yönəltmək qüdrətində olmalıdır. Bir qədər fəlsəfi ifadə etsək, milli ideyanı (həm də milli ideologiyayı) cəmiyyətlə xarici mühit arasında uyğunlaşmanı təmin edən mexanizm kimi də təsəvvür etmək olar. Müasir global transformasiyaların baş verdiyi bir zamanda problemin bu aspekti ayrıca əhəmiyyət kəsb edir. Akademik Ramiz Mehdiyev bu incəliyi əsərində böyük yer ayırır - II kitab birbaşa ona həsr edilib (bax: Mextiev R.G. Naüionalǧnae idee Azerbaydjana v gpoXu qlobalǧnix transformauiy. V 2 kn. Kniqa II. - M.: Politicəskaa ğnüklopedia, 2017, 365 s.).

Global transformasiyalar: milli ideyaya təsirləri

Global transformasiyaların milli dövlətlərə təsirinin həm mənfəi, həm də müsbət tərəfləri vardır. Akademik Ramiz Mehdiyev vurğulayır ki, "qlobal transformasiyalar milli dövləti müasirliyin bir çox mühüm problemləri üzrə müstəqil mövqedən məhrum edir" (bax: I Kitab, s. 389). Etiraf edək ki, bu vəziyyət kifayət qədər mütəhərrik bir mənərə yaradır. Belə ki, uğurlu milli dövlət öz daxili maraqları ilə qlobal transformasiyaların ortaya atdığı şərtlərlə dinamik tarazlığı təmin etməlidir. Bunun üçün o, çevik fəaliyyət mexanizminə və mütərəqqi ideoloji məzmunla malik olmalıdır.

Deməli, faktiki olaraq qlobal transformasiyalar dövründə milli ideya milli ideologiya və identikliklə yeni səviyyədə qarşılıqlı əlaqələr şəbəkəsində mövcuddur. Akademik Ramiz Mehdiyevin kitablarında problemin bu mürəkkəb aspektləri dərinləndirən və qarşılıqlı əlaqədə təhlil edilir. Bu kontekstdə milli ideya ilə milli identikliyin ayrıca fəsildə tədqiq edilməsi tamamilə yerinə düşür (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 391-433). Bu anlayışların dövlətçiliyin inkişafı müstəvisində qarşılıqlı əlaqədə fəlsəfi dərk Azərbaycan mühihi üçün olduqca aktual bir məsələdir. Akademik Ramiz Mehdiyev kitabında tam haqlı olaraq yazır ki, bu kimi problemlərin Azərbaycan alimləri tərəfindən tədqiq edilməsi gərəkdir. Bu prosesdə akademiklərin əsərləri istiqamətverici rol oynayır. Qloballaşma şəraitində

milli ideologiya ilə milli identikliyin nisbətini təhlili də bu baxımdan olduqca əhəmiyyətlidir.

Əsərdə həmin məsələyə məhz qloballaşma prosesi kontekstində nəzər salınması elmi baxımdan düzgün yanaşmadır. Məsələ ondan ibarətdir ki, tədqiqatçılar qloballaşmanın bütün cəmiyyətlərə ciddi təsir etdiyini qeyd edirlər. Bu proses ayrı-ayrı cəmiyyətlərin struktur-funksional keyfiyyətlərinə böyük təsir edir ki, nəticədə, ümumiyyətlə, sosial-mədəni və siyasi-iqtisadi dinamik dəyişir. Bununla bağlı akademik Ramiz Mehdiyev vurğulayır: "Qloballaşma cəmiyyət həyatının hər yerinə nüfuz edir. İntensiv informasiya mübadiləsi və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı nəticəsində bir neçə on ildən sonra cəmiyyətlərdə millət əvəzinə müxtəlif məqsəd və dəyərlərə istiqamətlənmiş insan kütləsinin mövcud olması ehtimalı böyükdür" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 394).

Bu fikir qloballaşma mərhələsində milli ideya ilə milli identikliyin nisbətini nə dərəcədə aktual olduğunu aydın göstərir. Əgər söhbət hər hansı millətin müstəqil milli dövlətə malik olmaq niyyətinə gedirsə ki, Azərbaycan da, şübhəsiz, həmin sıradadır, məsələ daha da aktuallaşmış olur. Çünki "fərqli maraqlar və dəyərlərə malik insan kütləsinin" yaranması birbaşa milli dövlətçiliyin məhvini aparır. Bu barədə Ulrich Bekin mövqeyinin də akademik Ramiz Mehdiyev tərəfindən xatırladılması təsadüfi deyil. Con Mirşaymerin də Avropanın gələcəyi ilə bağlı metaforik fikri həmin kontekstdə adekvat mövqə təsiri bağışlayır (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 392-393).

Bütün bunların nəticəsində "qloballaşma prosesi yeni dünya nizamı formalaşdırır ki, bu da öz növbəsində fərdin qlobal dünya düzenində yeri və rolunu yeniləşdirir" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 394). Fəlsəfi aspektdə çox maraqlı yanaşmadır. Aydın olur ki, müasir tarixi dövrdə qloballaşma prosesi müxtəlif cəmiyyətlər arasında yeni münasibətlər sistemi formalaşdırır ki, yekunda fərdi və ictimai səviyyədə ciddi dəyişikliklər baş verir. Bu, fərdi və kollektiv reallığın zaman-məkan kontinuumunda yeni münasibətlər şəbəkəsinə daxil olması anlamına gəlir. Onda milli ideya ilə milli identikliyin qarşılıqlı münasibətinin milli dövlətçiliyin taleyində mərkəzi yerlərdən birini tutduğu qənaətinə gələ bilərik.

Milli ideya və milli identiklik: dövlətçilik kontekstində

Problemin bu cəhəti akademik Ramiz Mehdiyev tərəfindən dövlətçilik çərçivəsində dərinləndirən araşdırılır. Identikliyin müxtəlif növlərinin fəlsəfi müqayisəsi aparılır. Özlüyündə mürəkkəb struktura malik olan bu faktorun üzərində burada geniş dayanmaq mümkün deyildir. Əsərin ümumi ruhu müstəvisində onu vurğulayaq ki, akademik milli, etnik, siyasi, mədəni və s. identikliklərin dəqiq fəlsəfi izahını verir. Onlardan görünür ki, Azərbaycan üçün milli ideya ilə milli identikliyin müasir çağırışlara uyğun gələn münasibətini yaratmaq həyatı əhəmiyyətə malikdir.

Milli ideya və onun təkamül fəlsəfəsi:

akademik Ramiz Mehdiyevin əsəri üzərində düşünərkən

Əvvəlki Səh. 5

Akademik Ramiz Mehdiyev yazır: "Etnik və milli identikliklərin əsasında mədəni identiklik dayanır, ancaq bu anlayışlar öz məzmununa görə identik deyillər, çünki fərqli təməllərə dayanırlar. Etnik identiklik psixoloji səviyyədir. O, konkret etnosun mənşə ümumiliyinə əsaslanır. Milli identiklik daha çox şüurun siyasi-ideoloji, mənəvi səviyyəsidir. Onun təməli vahid dövlət və iqtisadi quruluşa, mədəniyyətdə orta ideallara və dəyərlərə, ümumi ərazi və tarixə malik olmağı dərk etməkdən ibarətdir" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 414).

Deməli, milli identiklik daha geniş məzmununa malikdir. Onun sosial, mədəni, siyasi və psixoloji aspektləri vardır. Bu mənada etnik identiklik milli identikliyin tərkib hissəsi kimi təsəvvür edilə bilər. Bununla yanaşı, akademikın yanaşmasında milli identiklik keyfiyyətə yeni səviyyəyə aid olan fenomendir. Burada siyasi-ideoloji və dövlətçilik aspektləri xüsusi yer tutur. Konkret ifadə etsək, milli identiklik cəmiyyətin siyasi və ideoloji özəlliklərini müəyyənləşdirən faktorlar sırasındadır, eyni zamanda, sosial təşkilatlanmanın, mobilizasiyanın və idarəetmənin məzmununa təsir edir. Əsərdə bu aspektlərin sintezi fonunda milli ideya ilə milli identikliyin nisbətini fəlsəfi analiz diqqəti çəkir.

Həmin bağlılıqda akademik Ramiz Mehdiyevin dünya miqyasında milli-dövlət identikliklərinin böhranının müasir siyasi-mədəni transformasiyaların işığında təhlilinin önəmini vurğulaması da maraqlıdır. O cümlədən qloballaşma və transmilli identikliklərin təşəkkülünün həmin prosesə təsirinin araşdırılması milli dövlətçilik baxımından aktualdır (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 395).

Bu müddəaların işığında əsərdə Semyuel Hantinqtonun "identikliklərin paylanması" formulunun Azərbaycana tətbiqi qarşıya ciddi elmi araşdırmalar qoyur. Akademik yazır ki, identikliklərin paylanması S.Hantinqton mənasında "U-obraz" kimi təsəvvür etsək, bu obrazın yuxarı hissəsində ailə, millət və dövlətçiliyin (siyasi identiklik) paralel yer aldığı, aşağıda isə dini identikliyin mövqə tutduğunu deyə bilərik (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 427). Bu, elmi baxımdan çox maraqlı qənaətdir və Azərbaycanda dövlətçiliyin inkişafında milli ideya ilə milli identikliyin rolunun fəlsəfi dərkəni mühüm töhfədir. O cümlədən aydın olur ki, milli identiklikdə siyasi və mədəni faktorlar müasirlik kontekstində və dövlətçiliyin təmin edilməsi şərti daxilində aparıcı yer tutur. Yəni, Azərbaycanda milli identiklik müasir demokratik və sivil cəmiyyətin formalaşması məqsədinə xidmət edir.

Bütün bunların yekunu kimi kitabda milli identikliyin milli ideyanın "daxili ana xəttini təşkil etməsi" haqqında nəticənin çıxarılması tamamilə məntiqli və əhəmiyyətlidir. Buradan milli ideya ilə milli identikliyin nisbətini keçmişin, indinin və gələcəyin işığında təhlil etmək üçün geniş imkanlar açılır. Məhz buna görədir ki, akademikın II kitabında milli ideyanın tarixi təkamül mərhələləri ilə müasirliyin qarşılıqlı əlaqədə fəlsəfi təhlil edilməsi tamamilə əsaslı və məntiqlidir.

Milli ideyanın təkamül

mərhələləri: XXI əsrin kreativ millətinə aparan yol

İkinci kitabın XX əsrin sonunda müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaradılması məsələsinin təhlili ilə başlaması yuxarıda ifadə edilən tezislər çərçivəsində müəllifin qarşıya qoyduğu elmi məqsədlər baxımından kifayət qədər əsaslıdır (bax: Mextiev R.G. Naüionalnəgnae idee Azerbaydjana v gpoxu globalnəgnae transformauy. V 2 kn. Kniqa II. - M.: Politçeskae gnüklopedia, 2017, 365 s.). Bu, oxucunu öncədən milli ideya və milli identikliyə müstəqil dövlət quruculuğu strategiyası müstəvisində baxmağa yönəldir. Milli ideyanın formalaşması mərhələlərinin analizi də bu bağlılıqda maraqlıdır (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 52-87). Aydın olur ki, Azərbaycanda dövlətçilik qədim tarixə malikdir və hər mərhələnin şəraitinə uyğun milli ideya formalaşmışdır. O cümlədən keçən əsrin əvvəllərində Şərqdə ilk dəfə olaraq məhz azərbaycanlıların demokratik dövlət yaratmasının siyasi, ideoloji və dövlətçilik ənənəsini əhatə edən səbəbləri vardır. Kitabda keçən əsrin əvvəllərində milli ideyanın formalaşmasının dramatikliyi dolğun təhlil edilmişdir. Həmin mərhələdə milli ideyanın məzmununu təşkil edən əsas elementlərin xarakteristikası verilib. Regionun böyük dövlətlərinin geosiyasi mübarizəsi kontekstində milli ideyanın aqibəti fəlsəfi təhlil edilərək çox vacib qənaətlər əldə edilmişdir.

Bunların əsasında akademik Ramiz Mehdiyevin milli ideyanın formalaşması mərhələlərini müəyyənləşdirməsi və onların hər birinin analizini verməsi fəlsəfi-elmi baxımdan çox böyük maraq doğurur. Müəllif göstərir ki, birinci mərhələdə Azərbaycanda sosial-mədəni problemlərin geniş spektrini əhatə edən konseptual formalaşır. İkinci və üçüncü mərhələlərdə millətin bütün siyasi və sosial-mədəni dəyişmələrinin ideoloji əsası qoyulur. Bu mərhələdə "özünüidentifikasiyanın kollektiv formaları - dini, etnik və sosial-mədəni (sivil) - vahid milli-dövlət ideyasına ehtiva olunur" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 73).

Sovetlərin hakimiyyətə gəlişi ilə başlayan dördüncü mərhələdə milli ideyanın təşəkkülü prosesi xeyli çətinliklərlə üzləşib. Bu mərhələ üçün demək çətindir ki, "Azərbaycan cəmiyyətində ictimai diskussiya milli ideyanın formalaşması yönündə aparılıb" (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 77). Lakin 1969-cu ildə ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan SSR-ə rəhbərlik etməyə başlaması ilə ciddi dəyişikliklər baş verdi. Heydər Əliyevin o dövrdə ustalıqla həyata keçirdiyi ehtiyatlı siyasət nəticəsində milli maraqlar təmin edildi. Bu proses nəticəsində 1980-ci illərin sonlarında başlanan milli hərəkat 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyini əldə etməklə yekunlaşdı.

Beşinci mərhələni Azərbaycan xalqının siyasi oyanışı, siyasi proseslərdə aktiv iştirakı kimi xarakterizə etmək olar. O, 1988-ci ildə başlayan xalq hərəkatı ilə bağlıdır. 1990-cı ildə isə milli-azadlıq hərəkatı forması aldı. Lakin həmin mərhələdə Azərbaycan xalqının şüuru müdafiə oluna bilən millətçilik səviyyəsində olmadığından ölkənin böhranlı dövründə millətin mobilizasiyasını

həyata keçirə bilmədi. Bu, milli özşüurun zəifliyinin əlaməti idi (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 78).

Altıncı mərhələ 1990-cı ilin yanvarı - 1993-cü ilin iyununu əhatə edir. Bu dövrdə milli özşüur milliyyətçi özşüura transformasiya olunmaqla xarakterizə olunur. Onun əsas əlaməti Azərbaycan xalqının öz müstəqil dövlətini yaratmaq zərurətini dərk etməsindən ibarətdir. Həmin mərhələdə türkçülüyn dominant olduğu sosial-mədəni identifikasiya aparıcı rol oynadı. Türk komponenti milli ideyanın yeganə tərkib hissəsi kimi qəbul edildi. Lakin bu, cəmiyyəti bir sıra ziddiyyətlərə aparıb çıxardı ki, nəticədə də növbəti böhran yarandı (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 89-90).

Yeddiinci mərhələ 1993-cü ilin iyunundan başlayaraq 2003-cü ildə tamamlandı. Onun xarakterik xüsusiyyəti ictimai sabitlik, gələcək iqtisadi yüksəlişin əsaslarının qoyulması və ölkənin siyasi inkişafının təminindən ibarətdir. Məhz bu mərhələdə milli ideya dövlət və milli müstəqillik ideyasına tamamilə ehtiva oluna bildi. Heydər Əliyevin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində "millət" anlayışının strukturuna kollektiv özünüidentifikasiyanın bütün elementləri - etnik, dini, sosial-mədəni, iqtisadi, siyasi və başqaları daxil edildi (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 80).

Nəhayət, 2003-cü ildən milli ideyanın təkamül tarixində yeni mərhələ başladı. Milli ideyada müstəqil dövlətin formalaşdırılması və dünya ilə münasibətlərin qurulmasının keyfiyyətə yeni aspektləri tamamlanır, zənginləşir. Azərbaycanlıların ictimai şüuru ətraf dünya ilə qarşılıqlı əlaqələri harmoniya halına gətirir. Mədəni identiklik ön plana çıxmağa başlayır. Azərbaycanın milli ideyasında inkişaf paradigması üstünlük təşkil edir. Cəmiyyətin milli dəyərləri saxlamaqla dünyaya inteqrasiyası davamlı və

sistemli xarakter alır. Milli ideya hansısa etnik mənsubluq çərçivəsindən çıxaraq cəmiyyətin bütün kəsimlərini özündə birləşdirən demokratik və müasir məzmun kəsb edir. Ümumi səviyyədə Azərbaycan ideyası kreativ insanların milləti kontekstində özünü təsbit etdi.

Kreativ millət XXI əsrin fenomeni olmaqla hazırda inkişaf etmiş ölkələri xarakterizə edən əsas parametrlər sırasına daxildir. Azərbaycanı kreativ insanların milləti olaraq inkişaf etdirmək strateji əhəmiyyətli məsələ kimi qəbul edilməlidir. Akademik Ramiz Mehdiyev problemin bu aspektinə olduqca böyük əhəmiyyət verir (bax: əvvəlki mənbəyə, s. 88-136). Bu şərtlər daxilində də əsərdə müasir Azərbaycanda milli identiklik anlayışı analiz edilir. Azərbaycanda dövlət millətçiliyinin bərqərar olmasının fəlsəfi aspektləri dərin təhlil olunur.

Bütün bunlar yekun olaraq güclü Azərbaycan dövlətinin yaradılmasının qloballaşma şəraitində milli ideyanın inikası kimi dərk edilməsinə imkan yaradır. Kitabda problemin bu aspekti də geniş tədqiq edilmiş və çox aktual qənaətlər əldə olunub. O cümlədən Azərbaycanın postindustrial cəmiyyət quruculuğu yolunda atdığı addımların fəlsəfi-elmi təhlili aparılaraq əhəmiyyətli proqnozlar verilib.

Şübhə yoxdur ki, akademik Ramiz Mehdiyevin yuxarıda vurğuladığımız və məzmunu üzərində qısa dayanmalı olduğumuz iki-cildliyi Azərbaycan tədqiqatçıların stolüstü kitabı olmalıdır. Burada ifadə edilən fikirlərin, irəli sürülən tezislərin, aparılan fəlsəfi təhlillərin araşdırılması çox vacibdir və hər bir azərbaycanlı alimin qarşısında vəzifə kimi dayanır. Bununla da ziyalı təbəqəsi millətin və dövlətin inkişafına öz töhfəsini verə bilər. Təbii ki, sözdə deyil, əməldə...

Newtimes.az

Eldar İbrahimov: Hökumət kənd təsərrüfatının və aqrar-sənaye kompleksinin inkişafı üçün ardıcıl siyasət yeridir

“Azərbaycan hökuməti kənd təsərrüfatının və onunla bağlı aqrar-sənaye kompleksinin müasir tələblər səviyyəsində inkişafının təmin edilməsi üçün elmi əsaslara söykənən ardıcıl siyasət yeridir”. Bu fikri Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri Eldar İbrahimov deyib.

E.İbrahimov bildirib ki, ölkəmizdə aqrar sahənin inkişaf etdirilməsi, kənd təsərrüfatı məhsul istehsalına çəkilən xərcin bir hissəsinin dövlət vəsaiti hesabına ödənilməsi, məhsul istehsalının dinamik artımına nail olunması üçün indiyə kimi Prezidentimiz tərəfindən onlarla qanun, fərman və sərəncam imzalanıb. Kənd təsərrüfatı məhsul istehsalçıların torpaq vergisi istisna olmaqla digər vergilərdən azad olunması haqqında 2001-ci ildən təbii qüvvəsinin Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2018-ci ilin sonuna kimi uzadılması 2 milyard manatdan çox dövlət büdcəsinə ödəniləcək vəsaitin onların sərəncamında qalmasına və istehsalın genişləndirilməsinə sərf etməyə imkan verib.

“Ötən il kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun dəyəri 6 milyard 580 milyon manat (4 milyard dollar), bu sahədə yaradılan ümumi daxili məhsul 3,9 milyard manat (2,3 milyard dollar), ümumi daxili məhsulda kənd təsərrüfatının payı 5,6 faiz təşkil edib. 2007-2016-cı illərdə yalnız yanacaq və motor yağlarına, buğda və çəltik əkinlərinə, mineral gübrələrə və reproduksiya toxumlarına və tinglərə görə dövlət büdcəsindən hər il 150-180 milyon manat həcmində subsidiya verilib. 2018-ci ildə büdcədən kənd təsərrüfatına 656 milyon manat vəsait ayrılıb ki, bunun da 288 milyon manatı müxtəlif subsidiyaların ödənilməsi və aqrar sahədə islahatların aparılmasına yönəldiləcək”-deyə, komitə sədri vurğulayıb.

Musa Quliyev: "Xalqımız Ulu Öndərin xatirəsini daim uca tutur"

"Ümummilli Lider Heydər Əliyev tarixin o şəxsiyyətlərindəndir ki, onu heç kəsle müqayisə etmək olmaz. Bu bir zirvədir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Musa Quliyev Ulu Öndərin bu ilin mayın 10-da qeyd olunacaq 95 illiyi ilə bağlı fikirlərini bildirərkən deyib.

Deputatın sözlərinə görə, müasir Azərbaycanın qurulması, yaradılması, mövcud olması və bundan sonrakı uzun illər inkişafı Ulu Öndərlə bağlıdır: "Ümummilli Lider Heydər Əliyev iki dönmədə həm SSRİ dönmində - planlaşdırılmış iqtisadiyyat zamanında, həm də müstəqillik dönmində - bazar iqtisadiyyatı zamanında

Azərbaycanı inkişaf etdirmiş və dünyaya tanıtmış böyük dövlət, siyasi xadimdir, eləcə də Azərbaycan xalqının fəxarət, qürur mənbəyidir. Ulu Öndərin Azərbaycan xalqı qarşısındakı xidmətlərini saymaqla bitməz. Yeni bugünkü Azərbaycanın var olması, dünyada tanınması və müstəqil dövlət olması, xalqımızın mövcudluğu Ümummilli Liderlə bağlıdır. Əgər 1993-cü ildə Ulu Öndər Azərbaycana rəhbərliyə qayıtmasa idi, bugünkü Azərbaycan yox idi və Azərbaycan xalqı da parçalanmış və müxtəlif imperiyaların əsarəti altına düşmüş bir xalq olacaqdı. Bu mənada xalqımız Ulu Öndərin xidmətlərini yüksək qiymətləndirir və onun dəyərini verir. Ümummilli Liderin siyasi irsi cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir və müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilir. Ulu Öndərin bütün arzuları həyata keçir. Azərbaycan qüdrətli, çiçəklənən bir dövlətə çevrilib və dünyanın aparıcı dövlətləri sırasındadır. Azərbaycan xalqı dünyanın ən xoşbəxt xalqlarından biridir. Bu mənada biz bütün ömrümüz boyu Ümummilli Liderə borcluuy. Bizdən sonra gələn nəsillər də Ulu Öndərin xatirəsini həmişə anacaqlar və əziz tutacaqlar. Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan tarixində daim yaşayaacaq çox nadir şəxsiyyətlərdən biridir".

Türkiyənin "Ülke TV" kanalı Azərbaycan haqqında reportaj yayımlayıb

Türkiyənin "Ülke TV" kanalı Azərbaycan haqqında reportaj yayımlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, kanalın Azərbaycanda olan müxbirləri hazırladıqları reportajda Türkiyə ictimaiyyətinə ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti, xalqımızın adət-ənənələri haqqında ətraflı məlumat verirlər. Qardaş ölkələr olan Azərbaycanın və Türkiyənin

bir millət, iki dövlət olduğu bildirilir.

Paytaxt Bakı şəhərinin müxtəlif görməli yerlərində olan türk-kiyəli müxbirlər

tarixi abidələrin, qədim və müasir tikililərin, təmiz küçələrin, parkların, geniş yolların şəhərə xüsusi gözəllik verdiyini bildirirlər. Dağüstü parkdan şəhərin mənzərəsinin xüsusilə gözəl göründüyü vurğulanan reportajda Azərbaycan paytaxtının müasirliyi və qədimliyin sintezi olduğu diqqətə çatdırılır. Reportajda Bakının əsrarəngiz gecə görüntüsünə malik olduğu da vurğulanır, bu şəhərə gəlmək istəyənlərə Heydər Əliyev Mərkəzinin qeyri-adi gözəl binasını mütləq ziyarət etmək tövsiyə olunur.

İçərişəhərdən geniş bəhs edilən reportajda Bakı sakinlərinin və qonaqların fikirlərinə də yer verilir. İnsanları heyran edən İçərişəhərin Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi və Qız qalası ilə birgə UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edildiyi bildirilir. İçərişəhəri ziyarət edən turistləri qədim tarixə səyahət gözlədiyi diqqətə çatdırılır.

Bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin andiçmə mərasimi keçiriləcək

Yenidən Azərbaycan Prezidenti seçilmiş İlham Əliyevin andiçmə mərasimi aprelin 18-də keçiriləcək. Bu barədə Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - İcra katibi Əli Əhmədov bildirib.

Əli Əhmədov qeyd edib ki, Konstitusiyanın tələblərinə əsasən, Prezidentin andiçmə mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti istefa verir: "Bundan sonra Nazirlər Kabinetinin formalaşdırılması Konstitusiyaya üzrə Prezidentin üzərinə qoyulmuş vəzifədir. Prezident öz istəyinə və görüşlərinə uyğun şəkildə bu vəzifəni icra edəcək və Konstitusiyaya müvafiq olaraq yeni Nazirlər Kabinetini formalaşdıracaq".

Qeyd edək ki, dünən Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun 2018-ci il aprelin 11-də keçirilmiş prezident seçkilərinin yekunlarına dair Mərkəzi Seçki Komissiyasının protokolunun təsdiq edilməsi və seçkilərin nəticələri ilə bağlı iclası keçirilib.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri Fərhad Abdullayev prezident seçkilərinin nəticələrini təsdiq edib və bildirib ki, qanunvericiliyə müvafiq olaraq İlham Heydər oğlu Əliyev növbəti 7 il müddətində

Azərbaycanın Prezidenti seçilmiş hesab edilib. İlham Əliyev səsələrin 86,02 faizini topladığı üçün prezident elan edilib. Qərar qətidir, heç bir şikayət qəbul olunmur.

Parlamentin mədəniyyət komitəsinin iclasında bəzi qanunlarda dəyişikliklər edilməsinə dair müzakirələr aparılıb

Aprelin 17-də Milli Məclisin mədəniyyət komitəsinin iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə komitə sədri Rafael Hüseynov ölkədə uğurla başa çatmış prezident seçkilərində xalqın iradəsi ilə İlham Əliyevin yeddi il müddətinə dövlət başçısı seçilməsi münasibətilə xoş arzularını çatdırıb.

Sonra iclasda bir sıra qanunlara dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı məsələlərə baxılıb. Bildirilib ki, "Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında" Qanunda nəzərdə tutulan dəyişiklik "Hərbi vəziyyət haqqında" 2017-ci il 14 fevral tarixli Qanuna uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. Belə ki, qanunun 18-ci maddəsinə "Fövqəladə hallarla" sözlərindən sonra "və ya hərbi vəziyyətlə" sözləri əlavə edilir.

Məlumat verilib ki, "Hərbi vəziyyət haqqında" Qanunun 10-cu maddəsinə və "Fövqəladə vəziyyət haqqında" Qanunun 8-ci maddəsinə əsasən müvafiq olaraq hərbi vəziyyət və fəvqəladə vəziyyət müddətində rabitədən istifadə üçün xüsusi qaydalara riayət olunması nəzərdə tutula bilər. Bununla əlaqədar olaraq, "Telekommunikasiya haqqında" Qanunda bəzi dəyişikliklərin edilməsi təklif olunur. Dəyişikliklərə görə, qanunun 16-cı maddəsinin adına və 16.1 bəndinə "fövqəladə" sözdündən sonra "və ya hərbi" sözləri, eyni zamanda, "Fövqəladə və hərbi vəziyyət şəraitində rabitədən istifadə üçün xüsusi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı müəyyən edir" cümləsinə əlavə olunur.

Diqqətə çatdırılıb ki, "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında" Qanunun senzuranın yolverilməzliyi ilə bağlı 7-ci maddəsinə ediləcək əlavəyə əsasən, hərbi vəziyyət dövründə "Hərbi vəziyyət haqqında" Qanuna müvafiq olaraq kütləvi informasiya vasitələrinin məlumat və materialları hərbi senzurdan keçirilər,

habelə hərbi vəziyyət tətbiq edilən ərazidə kütləvi informasiya vasitələrinin xüsusi fəaliyyət rejimi tətbiq edilə bilər. "Televiziya və radio yayımı haqqında" Qanuna da yuxarıda göstərilən hallarda teleradio məlumat və materialları və teleradio yayımını şərtləndirən yeni müddəə əlavə olunur. "İctimai televiziya və radio yayımı haqqında" Qanunda nəzərdə tutulan dəyişikliklər "Reklam haqqında" Qanuna uyğunlaşdırma məqsədilə aparılıb. Ayrı-ayrı maddələrdə edilən düzəlişlərə əsasən, sosial reklam "Reklam haqqında" Qanuna uyğun olaraq yayımlanır, ictimai yayım proqramlarında yayımlanan reklam asan başa düşülən olmalı və həmin proqramların elementlərindən vizual və akustik şəkildə fərqlənməlidir, sponsor reklamı şəxsin sponsor qismində göstərilməsi şərtlə yayımlanır. Sponsor reklamında yalnız sponsorun adı, fəaliyyət sahəsi və əmtəəsi haqqında məlumat, əmtəə nişanı, firma-

nın loqosu qaçan sətirlə göstərilməklə, vizual, yaxud audio vasitələrlə təqdim oluna bilər. Sponsor reklamında bu məlumatların ümumi həcmi iki dəqiqədən çox olmamalıdır.

Qeyd edilib ki, "Azərbaycan folkloru nümunələrinin hüquqi qorunması haqqında", "Mədəniyyət haqqında", "Məlumat toplularının hüquqi qorunması haqqında", "Memarlıq fəaliyyəti haqqında" qanunların bəzi maddələrinə "müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurum" sözləri əlavə olunur və digər lazımı dəyişikliklər edilir. Bu düzəlişlər ölkə Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" 2017-ci il 6 sentyabr tarixli Fərmanına uyğun olaraq aparılıb.

Komitə üzvləri təqdim olunan düzəlişləri dəstəkləyiblər və qanun layihələrini Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə ediblər.

kada avtomobil yollarının tikintisi davam etdirilir. Muxtar respublikada həm birinci dərəcəli yollar, həm də kənd yolları üçün layihələr hazırlanaraq tikinti işlərinə başlanılıb.

Ali Məclisin Sədri deyib: Yol tikintisi üçün, ilk növbədə müasir avadanlıqlar, keyfiyyətli asfalt materialı və mütəxəssislər olmalıdır. Bu gün istifadəyə verilən binada yol tikintisi sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün lazımı iş şəraiti yaradılıb. Hazırda keyfiyyətli asfalt istehsalını həyata keçirmək üçün müasir asfalt zavodu qurulur. Həmçinin bu il yeni yol-tikinti texnikalarının alınması nəzərdə tutulur. Yaxşı iş şəraiti, müasir texnika və keyfiyyətli asfalt təminatı avtomobil yollarının keyfiyyətləndirilməsinə və uzun müddət istismarına imkan verəcəkdir. Ali Məclisin Sədri qeyd edib ki, bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentli-

yin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi də məhz muxtar respublikada keyfiyyətli yolların çəkilməsinə hesablanıb. Ona görə də mütəxəssis hazırlığına diqqət yetirilməli, alınan avadanlıqlar qorunmalı, onlardan səmərəli və uzun müddət istifadə olunmalı, tikinti işləri keyfiyyətlə aparılmalıdır.

"Bu gün ölkəmizdə, eyni zamanda, muxtar respublikada əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasının nəticəsidir ki, avtomobillərin sayı günbəgün artır. Bu da yeni avtomobil yollarının çəkilməsinə və tikinti işlərinin keyfiyyətlə yerinə yetirilməsini zəruri edir", - deyən Ali Məclisin Sədri qarşıya qoyulan vəzifələrin icrasında kollektivə uğurlar arzulayıb.

Sonra binaya baxış olub. Məlumat verilib ki, Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin yeni inzibati binası zirzəmi ilə birlikdə 4 mərtəbədə ibarətdir. Binada 21 iş ota-

Aprel 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin yeni inzibati binası istifadəyə verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talbov açılışı bildiren lenti kəsib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin direktoru Bəhruz Əsgərov çıxış edərək deyib ki, muxtar respublikada yol infrastrukturunun idarəçiliyi sistemi böyük inkişaf yolu keçib, yol təsərrüfatının yenidən qurulması istiqamətində kompleks tədbirlər görülüb. Müasir avadanlıqlarla təmin olunmuş yeni asfalt-beton zavodları, qum-çınqıl karxanaları və bitum anbarları istifadəyə verilib. Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi və onun tabeliyində olan yol istismar idarələrinin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib, yol çəkilişində istifadə üçün 38 müxtəlif təyinatlı texnika alınıb. Yaradılan şərait muxtar respublikada keyfiyyətli avtomobil yollarının çəkilməsinə imkan verir.

Bəhruz Əsgərov agentliyin əməkdaşlarının iş şəraitinin yaxşılaşdırılmasını göstərən dövlət qay-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin yeni inzibati binası istifadəyə verilib

ğısının daha bir ifadəsi olduğunu bildirib, yaradılan şəraite görə kollektiv adından minnətdarlıq edib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talbov tədbirdə çıxış edərək deyib: 2018-ci il fevralın 14-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri ilə Avtomobil Yolları Dövlət Şirkətinin bazasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi yaradılıb. Bu gün isə agentlik üçün ayrılan bina əsaslı yenidənqurma işlərindən sonra istifadəyə verilir.

Ali Məclisin Sədri bu münasibətlə Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin kollektivini təbrik edib və deyib: Ölkəmizdə avtomobil yollarının çəkilişinə xüsusi diqqət yetirilir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da hər il 100 kilometrə yaxın yeni avtomobil yolları çəkilərək və müasir standartlar səviyyəsində yenidən qurularaq əhalinin istifadəsinə verilir. Bu il də muxtar respubli-

yinin qarşısında duran əsas vəzifələr avtomobil yollarının, körpülərin və digər yol qurğularının layihələndirilməsi, tikintisi, saxlanması və yenidən qurulması işlərini həyata keçirməkdən ibarətdir. Həmçinin layihə və smeta sənədlərinin ekspertizası, görülən işlərin pasportlaşdırılması və istismarı da agentliyin qarşısında duran əsas vəzifələrdir. Ona görə də Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin kollektivi keyfiyyət amilinə xüsusi diqqət yetirməlidir ki, iş vaxtını çəkmiş yolların yenidən bərpasına deyil, yeni yolların tikintisinə sərf etsinlər. Qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün dövlətimiz tərəfindən lazımı işlər həyata keçirilir, vəsait ayrılır, yeni texnikalar alınır. Bütün bunlar da muxtar respublikada istənilən yol-tikinti işlərinin Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən həyata keçirilməsinə imkan verəcəkdir. Agentli-

ği, 50 yerlik akt zalı, arxiv, anbar, 8 ehtiyat otaq və bufet yerləşir. Binada agentliyin aparatı ilə yanaşı, "Siqnal" ixtisaslaşdırılmış layihə istehsalat qrupu üçün də iş şəraiti yaradılıb. İş otaqları kompüter dəstləri və digər avadanlıqlarla təmin olunub.

Binada istilik sistemi qurulub, həyətdə abadlıq işləri aparılıb və 5 qaraj istifadəyə verilib. Ali Məclisin Sədri Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi üçün alınan yeni texnikalara baxıb. Bildirilib ki, 2 ədəd "CAT" markalı qazıcı və yükləyici, 3 ədəd yol nişanları vuran avtomobil yol-tikinti işlərində yüksək iş göstəricilərinə malikdir. Yeni texnikalar Naxçıvan şəhərində, eləcə də muxtar respublikanın rayon və kəndlərində yol tikintisi zamanı istifadə olunacaq. Ali Məclisin Sədri yeni texnikalardan səmərəli istifadə olunması barədə tapşırıqlar verib.

18 aprel 2018-ci il

BSU-da Azərbaycan Plovu Günü qeyd edilib

Baki Slavyan Universitetində Azərbaycan Plovu Günü adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə Ukrayna Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aleksandr Mişşenko, Çexiya Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfirinin müavini Petr Vaqner, Belarus Respublikasının Azərbaycandakı konsulu İnessa Pavlovskaya, Rusiya Federasiyasının Azərbaycandakı səfirinin müşaviri İqor Petroviç, Ombudsman Elmira Süleymanova, AZMİU-nun rektoru Gülçöhrə Məmmədova, Hesablama Palatasının auditoru Mehriban Alişanova, Trend İnformasiya Agentliyinin baş direktorunun müavini Arzu Nağıyev, "İki sahil" qəzetinin Baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Tədbiri BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva açaraq qonaqları salamlayıb, tədbirin mahiyyəti barədə onlara qısa məlumat verib. O, aprelin 11-də keçirilmiş prezident seçkilərinin Azərbaycan xalqının milli dövlətçilik ideyasına sədaqətini, onun siyasi aktivliyini və dövlət rəhbərinə dərin məhbətini bir daha nümayiş etdirdiyini bildirib. Rektor qeyd edib ki, milli ideologiyanın tərkib hissələrindən biri də xalqın mətbəx mədəniyyətidir: "Mətbəx ölkədəki ictimai-siyasi durumu, sosial-iqtisadi vəziyyəti, ölkənin rifah halını, xalqın həyat şəraitini və həyat fəlsəfəsini göstərən başlıca faktorlardandır. Dövlət başçısının xüsusi qayğı və göstərişi ilə ilboyu təşkil olunan yarmarka və kənd təsərrüfatı məhsulları sərgisi insanlarımızın keyfiyyətli və sağlam ərzaq məhsulları ilə təminatına yönəlmiş real addımlardandır".

BSU-nun rektoru Azərbaycan mətbəxini həm də xalqın mənəvi dəyərlərinin, qonaqpərvərliyinin, insanpərvərliyinin əsas xüsusiyyətlərindən biri kimi dəyərləndirib. Rektor Azərbaycan xalqının yaradıcı təxəyyülünün bu sahədə heç bir sərhəd tanımadığını qeyd edib. "Adicə bir plovun görün neçə növü var: "Səbz plov", "Şah plov", "Döşəmə plov", "Fisincan plov", "Loby plov" və başqaları. Bu sıranı mən istənilən qədər artırmaqla bilərəm. Dünyada Azərbaycan plovu qədər dadlı bir nemət tanıyıram. Əgər bu sahədə hər hansı bir beynəlxalq müsabiqə keçirilsə, inanıram ki, Azərbaycan plovu birinci yeri tutar". O, BSU-da Azərbaycan Plovu Günü qeyd edilməsinin gənclərimizdə milli mətbəximiz haqqında fikir yaratmaq, onlara milli mətbəximizi sevdirməklə yanaşı, həm də Azərbaycan mətbəxini slavyan ölkələrinin xalqlarına və ümumiyyətlə, bu zəngin mədəniyyəti dünyaya tanımaq məqsədi daşdığını bildirib. Rektor bu ənənənin davam etməsinə arzu etdiyini də diqqətə çatdırıb. Bu məqsədlə tədbirdə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə müraciət qəbul olunub.

Tədbirdə çıxış edən Ukrayna Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aleksandr Mişşenko, Ombudsman Elmira Süleymanova çıxışlarında bu tədbiri Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində atılan mühüm addım kimi dəyərləndiriblər.

ZÜMRÜD

Səfir: Türkiyənin şərq bölgələrinə olan turizm marşrutunu Naxçıvana qədər uzatmağı düşünürük

Türkiyənin şərq bölgələrinə olan turizm marşrutunu Naxçıvana qədər uzadıla bilər. Bu barədə Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral AZƏRTAC-ın sualını cavablandıraraq deyib. O bildirib ki, Türkiyə ilə Naxçıvan arasında iqtisadiyyatın bütün sahələrində, o cümlədən turizm sahəsində əməkdaşlıq üçün böyük imkanlar mövcuddur. Türkiyənin şərq bölgələrinə, əsasən də Qars, İğdır kimi şəhərlərinə turistlərin axını ötən ildən artmağa başlayıb. Məqsədimiz Naxçıvan ilə əlaqəli şəkildə bu turizm marşrutunu Naxçıvana qədər uzatmaqdır. "Naxçıvan ilə Türkiyə arasındakı turizm əlaqələrini daha da inkişaf etdirməklə Türkiyədən Naxçıvana gələn turistlərin sayını artırmaq niyyətindəyik. Naxçıvanın tarixi, təbiətinin gözəlliyi, duz mağaralarının mövcudluğunu nəzərə alaraq turistlər üçün böyük maraq kəsb edən bir yer olduğunu söyləmək olar", - deyər səfir bildirib.

"Armeniareport": Erməni xalqı artıq zülmədən və yalanlardan bezib

Ermənistan xalqı Sarkisyan klanına qarşı apardığı mübarizədə müxalifətdən istənilən dəstəyi görmür. Xalq Sarkisyan qarşı mübarizəni heç bir dəstək olmadan aparır. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Ermənistanın "Armeniareport" saytında yayılan məqalədə yer alıb. Məqalədə qeyd olunur ki, 2008-2011-ci illərdə erməni müxalifətinin passivliyi iqtidara qarşı mübarizəni yarımçıq qoydu. Hazırda davam edən etirazları xalqın mübarizəsi kimi qələmə verən müəllif erməni ictimaiyyətinin çəkinəcəyi heç bir gücün olmadığını vurğulayıb. Bildirilir ki, Sarkisyan kimi Ermənistan müxalifətinin də qorxduğu və hesablaşdığı xarici qüvvələr var. Ermənistanı idarə edən bu xarici qüvvələr isə heç zaman erməni xalqının azadlığını istəməyiblər. Erməni xalqı artıq zülmədən və yalanlardan bezib. Serj Sarkisyan yalandan bəyan edir ki, guya Ermənistanın makroiqtisadi vəziyyəti sabitdir və xalqın rifahı yaxşılaşır. Ancaq reallığa baxdıqda ölkə aclıq və səfalet içindədir.

Müəllif yazır ki, bu gün bütün dünyanın diqqəti Suriyadadır. Beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanı diqqətə yetirsə, burada vəziyyətin Yaxın Şərqdəkindən də ağır olduğunu görər. Ermənistan böyük bir uçuruma gedir. Ermənistan KİV-ləri xəbər verir ki, paytaxt sakinləri bir neçə mərkəzi küçəni bağlayıblar. Miting iştirakçıları İrevan sakinlərini təkə paytaxtın mərkəzindəki deyil, rayonlarındakı küçələri də bağlamağa çağırıblar. Hazırda aksiya iştirakçıları Abovyan, Koryun və Teryan küçələrindədirlər. Polisin küçənin hərəkətli hissəsini boşaltmaq tələbinə aksiya iştirakçıları məhəl qoymurlar.

Azərbaycanda ilk dəfə maliyyə sərgisi keçiriləcək

Azərbaycanda ilk dəfə keçirilməsi nəzərdə tutulan maliyyə sərgisi ilə əlaqədar təşkilatçılıq və hazırlıq işlərinə başlanması qərara alınıb. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası (ASA), Azərbaycan Banklar Assosiasiyası (ABA), Azərbaycan Fond Bazarı İştirakçıları Assosiasiyasının (AFBİA) və Azərbaycan Mikromaliyyə Assosiasiyasının (AMFA) birgə görüşü keçirilib. Görüş ASA-nın sədri Mustafa Abbasbəyli, ABA-nın sədri Zakir Nuriyev, AMFİA-nın idarə Heyətinin sədri Ceyhun İbrahimov və AMFA-nın idarə Heyətinin sədri Süleyman Kələşov, Caspian Event Organisers şirkətinin icraçı direktoru Bəhrüz Hidayətzadə və digər rəhbər şəxslərin iştirakı ilə keçirilən görüşdə qərar verilib.

Görüşün əsas müzakirə mövzusu maliyyə sərgisinin keçirilməsi olub. Sərginin məqsədi maliyyə sektorunun bütün iştirakçılarının - bank, sığorta və investisiya şirkətlərinin, həmçinin, maliyyə sahəsində fəaliyyət göstərən xarici şirkətlərin bir araya gətirilməsi və təmsil olunması və müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının maliyyə sektorunda tətbiqinin təşviq edilməsindən ibarət olduğu bildirilib. Görüşdə sərgiyə hazırlıq məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Rusiya mətbuatında Azərbaycana qarşı yönəlmiş təxribatla əlaqədar həmin ölkənin baş prokuroruna müraciət ünvanlanıb

Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru Zakir Qaralov "İzvestiya" qəzetinin "iz.ru" informasiya portalının redaksiyası tərəfindən 2018-ci il aprelin 16-da həmin portaldə yayılmış məlumatda Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş ərazilərdə yerləşən qondarma rejimin bayrağının və digər şüarların nümayiş etdirilməsi ilə əlaqədar Rusiya Federasiyasının baş prokuroru Yuriy Çaykaya müraciət edib.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, müraciətdə ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı yol verilmiş qanunazidd hərəkətlər qəti şəkildə pislənərək, informasiya portalının redaksiyası tərəfindən yol verilmiş təxribatın ictimaiyyət arasında geniş rezonans doğurması bildirilməklə, obyektiv və ədalətli şəkildə araşdırma aparılacağına və həmin hərəkətlərə qısa müddətdə hüquqi qiymət verilməsinə əminlik ifadə olunub.

"Azərbaycanda kiçik və orta sahibkarlığın vergi yükü azaldılacaq"

Vergi Məcəlləsinə və bir sıra digər qanunvericilik aktlarına təkmilləşdirmənin həyata keçirilməsi istiqamətində işlər aparılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri vergilər naziri Mikayil Cabbarov aprelin 17-də "Transfer qiymətlərinin müəyyən edilməsi və vergidən yayınma hallarına qarşı tədbirlərin işlənilməsi və hazırlanmasında Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinə dəstək" üzrə "Tvinning" layihəsinin açılış mərasimində bildirib.

O qeyd edib ki, kiçik və orta sahibkarlığa tətbiq edilən vergi yükünün, vergi inzibətçiliyinin əhəmiyyətli dərəcədə yüngülləşdirilməsi və bununla da ölkədə sahibkarlıq fəaliyyətinə dəstək verilməsi əsas tapşırıqlardandır. "Orta və iri müəssisələrə gəldikdə, vergi qanunvericiliyinin əsas istiqamətləri həmin müəssisələr tərəfindən öz fəaliyyətinin, daxili hesabatlılığının və şəffaflıq səviyyəsinin artırılmasına və ölkənin vergi qanunvericiliyinin tələblərinə uyğunlaşdırılmasından ibarətdir. Bu da bir tərəfdən onların rəqabət qabiliyyətini, digər tərəfdən vergi ödənişlərinin sabitliyini və büdcədən müəyyənləşdirə bildiyini və nəhayət dövlət büdcəsinin müvafiq gəlirlərini zəmanətli olacaq. Bu da öz növbəsində dövlətin sosial infrastruktur cari xərclərinin vaxtı-vaxtında yerinə yetirilməsi üçün zəmin yaradacaq. Vicdanlı vergidöyəcisi ilə qanunu pozmağa çalışan vergidöyəcisi arasında həm qanunvericilikdə, həm də inzibətçilikdə fərq getdikcə artacaq", - deyər nazir vurğulayıb.

İbrahim Alışov: bankların heç birinin nağd valyutaya tələbatı ödəməkdə problemi yoxdur

Nəzərət orqanı olaraq, bizim müşahidələrimiz göstərir ki, son bir həftə ərzində Rusiya və Türkiyədə xarici valyuta məzənnələrinin milli valyutaya nisbəti Azərbaycanda psixoloji gərginlik yaratmaqda idi. Amma apardığımız təhlillər əsasında deyər bilərik ki, bankların heç birinin nağd valyutaya tələbatı ödəməkdə problemi yoxdur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzərət Palatasının baş icraçı direktoru İbrahim Alışov jurnalistlərə müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, Mərkəzi Bank bankları və onların filiallarını, həmçinin satış nöqtələrini kifayət qədər nağd valyuta ilə təmin edib. "Bu, sadəcə psixoloji amillə bağlıdır. Valyuta alışlarını ən çox əhali qrupu həyata keçirir. Hesablamalara görə, son bir həftədə ortalama valyuta alışları adambaşına təxminən 800-1300 dollar olub. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, vətəndaşların narahatlığına heç bir makroiqtisadi əsas yoxdur", - deyər İ. Alışov vurğulayıb.

“Biz ilk Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranması gününü əziz tutaraq, onu Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi günü - Respublika Günü elan etmişik və bu bizim milli bayramımızdır. Bayram günü biz Azərbaycanda ilk demokratik respublikanın qurulmasında, yaranmasında göstərdiyi xidmətlərə görə Məmmədəmin Rəsulzadəyə, Əlimərdan bəy Topçubaşova, Fətəli xan Xoyskiyə, onların silahdaşlarına bir daha öz minnətdarlığımızı və təşəkkürümüzü bildiririk. Onların gördüyü işlər Azərbaycan xalqının bu günü üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Onların fəaliyyəti bizim üçün həmişə əziz olacaqdır. Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə daim yaşayacaqdır”.

Müstəqil Azərbaycan Respublikası Cümhuriyyət qurucularının bütün arzularının reallığıdır

“Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında” Sərəncamı imzalamaqla xalqımızın keçmişinə hər zaman sahib çıxdığını, dəyərlərimizi qoruduğunu, hörmətlə yad etdiyini bildirən Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin bu sahədəki siyasətinə də sadıqlığını göstərdi

Müstəqilliyimizin əbədiyyəti naminə fədakarlıq göstərən Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu sözləri səflərimizə, keçmişimizə, tarixi şəxsiyyətlərin siyasi fəaliyyətinə, fədakarlığına, Vətən yanğısına verilən dəyər, gələcək nəsəl tariximizə və keçmişimizə sahib çıxmaq tövsiyəsidir. “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında” Sərəncamı imzalamaqla xalqımızın keçmişinə hər zaman sahib çıxdığını, dəyərlərimizi qoruduğunu, hörmətlə yad etdiyini bildirən Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin bu sahədəki siyasətinə də sadıqlığını göstərdi.

Doğrudur, AXC cəmi 23 ay yaşadı. Bu müddətdə 5 dəfə yaranan hökumət daxili ziddiyyətlər, çəkişmələr və təbii ki, Azərbaycanın neftinə sahib çıxmaq istəyən xarici qüvvələrin təsiri ilə istefa vermiş və yenidən qurulmuşdu. Təkrar olunan mürəkkəb siyasi hadisələr dövründə yaranan demokratik respublikanın dövlət, hökumət orqanları istənilən səviyyədə fəaliyyət göstərə bilməsələr də üzərlərinə düşən tarixi missiyanı bacardıqları qədər yerinə yetirmiş, Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixinə parlaq səhifələr yazmışdılar. 1920-ci il aprel ayının 27-dən 28-nə keçən gecə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hökuməti öz səlahiyyətlərini bolşeviklərə təhvil verməyə məcbur olduğu üçün fəaliyyətlərinə xitam verilmişdi.

Bu respublikanın yaranması və az müddətdə də olsa, yaşaması Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixinin unudulmaz səhifələrindəndir. AXC xalqın yaddaşında qalmaqla dövlət müstəqilliyi əldə etmək yolunda və demokratik quruluş yaratmaq istiqamətində tarixi

rol oynamışdır. AXC bir çox dəyərli işlər görmüş, Azərbaycanı müstəqil demokratik respublika kimi yaşatmağa çalışmışdır. Ancaq Azərbaycanın ətrafında və daxilində gedən proseslər bu hökumətin fəaliyyətini davam etdirməyə imkan verməmişdir. Rusiyada baş verən inqilablar, keçmiş imperiya ərazisində bolşevik üsul-idarəsini qurmağa cəhd göstərən “qızıl ulduzlular” Azərbaycanda onları dəstəkləyən qüvvələrlə birləşərək, yeni yaranan AXC hökumətində və parlamentdə ziddiyyətlər törədərək, respublikanın süqutuna nail oldular.

Hökumətin qəbul etdiyi İstiqlal Bəyannaməsində göstərilən sərəhdələrin müəyyənləşdirilməsi, daxili əksinqilab və xarici irticaya qarşı mübarizə, milli ordunun yaradılması, diplomatik münasibətlərin formalaşması istiqamətində önəmli islahatlar aparıldı. Hökumətin xarici siyasəti müəyyənləşdirildi, Parlamentdə müxtəlif partiyaların təmsilçiliyi kimi vəzifələr yerinə yetirildi. Vətəndaşlar arasında siyasi bərabərlik bərqərar olundu, sosial ədalətsizliyin zərərli nəticələri aradan qaldırıldı. Ən böyük çətinlik isə, ordu quruculuğu ilə bağlı idi. Azərbaycanlılar Rusiya istilası dövründə hərbi mükəlləfiyyətli olmadıqlarından, əsgəri xidmətdən tamamilə məhrum qalmışdılar. Buna görə də, sabitliyin qorunması, müdafiə işinin təşkili üçün hərbi işini bilən kadrların hazırlanması vacib məsələ kimi aktuallığını saxlayırdı. Başda Səməd bəy Mehmandarov olmaqla, zəngin hərbi təcrübəsi olan Azərbaycan zabitlərinin səyi ilə, çox çətinliklə də olsa, az müddətdə 25 minə qədər müxtəlif silah-sursata malik

piyada, süvari və topçu hissələrinə ibarət ordu yaradıldı. Cümhuriyyət hökuməti fəaliyyətə başlayanda, Xəzər dənizində səlahiyyətləri yox idi. Bir neçə ay ərzində Xəzər dənizi üzərində səlahiyyətlərini formalaşdıran AXC 6-7 gəmilik donanma yaratdı. Təhsilə, səhiyyəyə, dəmir yolunun fəaliyyətinə, dağıdılıb sıradan çıxarılmış yolların bərpaasına diqqət artırıldı. AXC varlığını yalnız öz içində deyil, sərhədlərindən kənar da hiss etdirirdi. Dünyanın hər yerindən yeni yaranmış müsəlman ölkəsinə heyətlər, səfirlər gəlir, buradakı hüriyyəti gördükdən sonra siyasi, iqtisadi, mədəni və ticari əlaqələrin yaranmasına təşəbbüs göstərilirdi. Yaşlı əhali arasında savadsızlığın aradan qaldırılması üçün gecə kursları təşkil olundu. İslahatlar müxtəlif, proqnozlar maraqlı və dövlətçilik baxımından əhəmiyyətli olsa da, Azərbaycanı əldən vermək istəməyən imperiya, bolşevik istilaçıları Cümhuriyyətin yaşamasına və əbədiyyətinə imkan vermədilər. Lakin keçmişini öyrənməklə bu gününü yaşayan, gələcəyi üçün təməl formalaşdıran Azərbaycan xalqı o dövrdə cəfakəş fədailərin eməllərini və xidmətlərini unutmur.

Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı ötən əsrin sonlarında dirçələn milli-azadlıq mübarizəsinə də Cümhuriyyətin simvolları ilə başladı. Müstəqillik uğrunda milli-azadlıq hərəkatında iştirak edən Azərbaycan xalqı AXC-dən miras qalan istəklərin reallaşması naminə birləşdi. Sovetlərin beynəlmillətçilik buxovundan xilas olaraq varlığını qorudu. Dövlətçiliyimizin atributu olan, AXC-nin qəbul etdiyi himn, üçrəngli bayraq və gerbimizin bə-

ilk illərində iqtisadiyyatın inkişafı üçün investisiyalara ehtiyacı olan respublikamız indi başqa ölkələrə sərməyə yatıran dövlətdir. Şərqlə Qərb arasında körpü rolunu oynayan respublikamızın sivilizasiyalararası dialoq mərkəzi kimi maraqlı doğurması, eyni zamanda, düşünlümsü xarici siyasətimizin beynəlxalq aləmdə dəstəklənməsidir. Bərabərlik prinsipləri əsasında birgə yaşayış qaydalarının tətbiqinə çalışan AXC-nin bu istəyinə ən layiqli cavab ölkəmizdə mövcud olan tolerantlıq və multikulturalizm ənənələrinin bütün dünyada təbliğidir. Şərqdə ilk dəfə olaraq, qadınlara səsvərmə hüququ qazandıran AXC-nin bu sahədəki islahatının davamı müasir ölkəmizdə gənc bərabərliyinin tətbiqidir. O illərdə ilk ali məktəb kimi Bakı Dövlət Universiteti açılmışdırsa, hazırda respublikamızda dövlət və özəl universitetlərin sayı artmaqdadır.

Əlliklə savadlanmaya, gələcək üçün ixtisaslı kadr hazırlığı kimi

pasını vətəndaşlıq borcu adlandırın, böyük qətiyyət göstərərək, Azərbaycan naminə canından belə keçməyə hər an hazır olduğunu bildirən Ulu Öndər Heydər Əliyev sonrakı islahatlarında da varislik missiyasına sadıq qaldı.

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Cümhuriyyətin 100 illiyi ilə bağlı Sərəncamda qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti təcavüzə məruz qaldığı üçün qarşıya qoyduğu məqsədlərə tam müvəffəq ola bilmədən süquta uğrasa da, onun şüurlarda bərqərar etdiyi müstəqillik ideyası unudulmadı. Azərbaycan xalqı ötən dövr ərzində, milli dövlətçilik atributlarını qoruyub-saxlaya bildi. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin respublikada uğurla gerçəkləşdirdiyi siyasət xalqımızın tarixi-mədəni yaddaşını özünə qaytararaq, milli mədəniyyətini inkişaf etdirdi, azərbaycançılıq məfkurəsi işığında müstəqillik arzularının güclənməsi və həqiqətə çevrilməsinə zəmin yaratdı.

Müstəqilliyin ilk illərində mövcud olan qarşıdurmalara, daxili çəkişmələrə, xarici müdaxilələrə baxmayaraq, xalqa müdrik bələdçi olan, Azərbaycana əbədi suverenlik qazandıran Ulu Öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi ilə Azərbaycan demokratiya və iqtisadi inkişaf yolu ilə dünya birliyinə inteqrasiya etdi. Ulu Öndərin uzaqgörən siyasəti nəticəsində, həyata keçirilən global enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşması ilə respublikamız dünyanın enerji xəritəsini dəyişdi və nəqliyyat mərkəzinə çevrildi. Müstəqilliyin

önəmli vəzifəyə diqqəti artırın AXC, nisbətən də olsa, bu məqsədinə çatmışdı. O dövrdə tək-tək hallarda müşahidə olunan, varlıların yardımı ilə gənclərin xarici ölkələrə göndərilməsi prosesi indi dövlətin ayırdığı vəsait hesabına geniş miqyasda həyata keçirilir. Azərbaycanlı gənclər dünyanın istənilən ölkəsində təhsilini davam etdirməkdə sərbəstdirlər. Müstəqilliyin ilk illərində bazar iqtisadiyyat yolu ilə Azərbaycanın inkişafı, özəl sektorun formalaşdırılması üçün ölkədə biznes mühitini formalaşdıran Ulu Öndərin islahatlarını davam etdirən Prezident İlham Əliyevin səyi nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatının 80 faizi qeyri-neft sektorunun payına düşür. Bölgələrin inkişafı üçün başlıca şərt olan sahibkarlığın təkmilləşdirilməsi ilə əhali arasında işsizlik səviyyəsi minimuma endirilib, sahibkarlıqla məşğul olanlar arasında sayı artan qadınlara üstünlük verilir. Təhsilin və səhiyyənin inkişafına diqqət artırılır. Dünyanın ən güclü orduları arasında adı çəkilən Azərbaycan Silahlı Qüvvələri ən müasir hərbi avadanlıqlarla və müasir silahlarla təmin olunur. Nizami ordumuzun əsgər və zabitləri NATO qoşunları ilə birgə təlimlərdə, münafişə zonalarında sabitliyin yaranmasında iştirak edirlər. AXC-dən miras qalan istəklərin daha geniş və müasir tələblərə uyğun tətbiqinin nəticəsidir ki, Azərbaycan dünyanın aparıcı dövlətləri ilə eyni sırada yer alır və beynəlxalq siyasətdə mövqeyini möhkəmləndirir.

18 aprel 2018-ci il

“Milli Şura”nın maliyyəsi kənardan gəlir”

Elşan Musayev: “Yiyələri də tələb edir ki, verdikləri pulun qarşılığında nəşə əldə etsinlər”

- Elşan müəllim, seçkilərdən sonra dağıdıcı müxalifət sosial şəbəkələrdə cəmiyyəti hədələyən açıqlamalarla çıxış etdilər. İddia etdilər ki, ölkədə çaxnaşma və qarşıdurmalar yaradacaqlar. Müxalifətin bu cür pozuculuğa meyil etməsinin arxasında xarici qüvvələrin təsiri və dəstəyi dayanır bilərmə?

Müsaibimiz Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, millət vəkili Elşan Musayevdir

İştirakçıların sayı əvvəlki mitinqlərdən daha az idi. Bu, artıq mitinqlərə lideriklərin ətrafında olanların da marağının azalmasının sübutu sayıla bilərmi?

- Ora bekar adamlar gəlir. Bu, sadəcə, maraqla bağlı məsələ deyil. Bizdə müxalifətçilik mövsümü xarakter daşıyır, kimin vaxtı var, o qoşulur mitinqə.

Yəqin son mitinqdə hamının işi çıxıb. Amma düz deyirsiniz, axırıncı lap biabırçılıq idi. Elə bil, iki komanda meydanda futbol oynayırdı. Adlarını birləşmiş müxalifət qoyublar. Amma mitinqə çıxardıqları adam sayına bax. Allah bunları biabır eləsin. Tam səmimi deyirəm: bu cür müxalifət lideri olsam, evimin qapısını belə açmağa utanaram. Hələ heç silahdaşları - filan demirəm. Onların gözü üçün necə baxırlar, təəccüb edirəm. Adamda, həqiqətən, abır olmalıdır. Siyasətçi üz dərisini çıxarıb, yerinə “padoş” qoydusa, vəssalam. Artıq ondan hər şey gözləmək olar.

- Rüşvayçı mitinqdən sonra Müsavat və AXCP bir-birini zəif təşkilatçılıqda günahlandırdılar. Bu, artıq Müsavatla AXCP arasında yeni konfliktlərin yaranacağını demək üçün əsas ola bilər?

- Onlar mehriban düşmənlərdir. Ömrü boyu bir-birini söyüb, sonradan barışa bilərlər, yəni elə olacaq. Uğursuzluq uzun müddət hökm sürsə, başlayacaqlar ittihadına. O deyəcək sənlikdi, bu deyəcək sənlik. Axırda da məlum olacaq ki, demə, bütün bu birlik-filan imitasiya imiş. Hansısa xarici təşkilatın dik-təsi ilə reallaşmış. Bəli, eynən dediyim kimidir! Qarabağ məsələsi ilə bağlı ümumi fikir qoya bilməyən həmin müxalifət xaricdən kimsə çırta çalan kimi birləşə bilər. Ən qatı düşmənlə belə birləşir. Çünki riyakarlıq bunların xislətidir, kredosudur, həyat prinsipidir. Yeni konfliktlər isə, bir azdan başlayacaq. Elə ki, xaricdən gələn pullar Gürcüstanda və ya qeyri-ölkədə hesaba oturacaq və o pulların bölüşdürülməsi vaxtı gələcək, bax, o zaman baxarsınız AXCP və Müsavat arasındakı qırğına, yenə ağızlarından çıxanı deyəcəklər bir-birinə. Ta gələn seçkilərə qədər də düşmənlər qalacaqlar. Bunlar belədir və dəyişmələrini də kimsə gözləməsin.

GÜLYANƏ

Xarici media Ermənistandakı vəziyyət haqqında

Son bir neçə gündür ki, Ermənistanı bürüyən etiraz dalğası xarici medianın diqqətindədir. Hadisələrin gedişi barədə yazan xarici mətbuat daha böyük toqquşmaların qaçılmaz olacağını da istisna etmir. Serj Sarkisyanın baş nazir postunu zəbt etmək istəyi ilə barışmayan müxalifətçilərin, xüsusilə, erməni parlamentinin “Yelk” (“Çıxış”) blokunun lideri Nikol Paşinyanın bu vəziyyətlə barışmayacaqlarını bəyan edirlər.

“Deutsche Welle”: “Ölkənin daxili, xarici siyasətində, iqtisadiyyatında və həyatın digər sahələrində müsbət irəliləyişləri gözləməyə dəyməz”

Almaniyanın “Deutsche Welle” nəşrinin yazdığına görə, sabiq prezident baş nazirliyə doğru şütüyür ki, Ermənistanda baş qaldıran etiraz dalğası da bu səbəbdəndir. Sİ-TAT: “Etiraz edənlərin lideri Nkol Paşinyan deyir ki, Serj Sarkisyan şəxsi hakimiyyətini əldə etmək üçün heç nədən çəkinməyəcəyini deyib”.

“Onun qeyri-məhdud səlahiyyətləri olacaq, ona görə də ölkənin daxili, xarici siyasətində, iqtisadiyyatında və həyatın digər sahələrində müsbət irəliləyişləri gözləməyə dəyməz” - “Deutsche Welle” nəşri Paşinyanın ifadələrini sitat götürüb.

“The Associated Press”:

“Etirazçılara qarşı gözyaşardıcı qaz, səsli qumbaralar tətbiq edilib ki, nəticədə, bir neçə insan ciddi xəsarətlər alaraq yaralanıblar”

“The Guardian” isə həftənin ən yaxşı şəkli kimi Ermənistandakı mitinqin fotosunu yayımlayıb və alt yazıda qeyd edilib: “Müxalifət rəhbərlərinin sabiq prezident Serj Sarkisyanın hakimiyyəti zəbt etməsinə qarşı Ermənistanın paytaxtında keçirdiyi mitinq”.

Digər ingilis dilli media qurumları - “BBC”, “Washington Post”, “ABC News”, “Business Insider”, “Fox News” “The Associated Press”ə istinadən yazırlar: “Həftənin bazar ertəsi günü 10 minə yaxın insan par-

lament binasına doğru hərəkətə keçiblər və polis tərəfindən qarşılıqlı kəsilib. Onlara qarşı gözyaşardıcı qaz, səsli qumbaralar tətbiq edilib ki, nəticədə, bir neçə insan ciddi xəsarətlər alaraq yaralanıblar”.

“The New York Times” və “BBC” rus dilində:

“Etirazçıların bir hissəsi qarşılıqlı qoyulmuş polis sədlərini aşmağa müyəssər olublar”

ABŞ-ın gündəlik “The New York Times” nəşri də hadisələr barədə çıxış edib və “Etiraz dalğası Ermənistanın paytaxtını iflic edib” başlıqlı məqalə ilə Yerevanda baş verən olayları işıqlandırdı. “Etirazçıların liderləri deyirlər ki, onlar Sarkisyanın baş nazir təyin olunacağı binanın yanında nümayişlər etmək fikrində deyillər”-deyə adıçəkilən Amerika nəşri yazır. Ötən gün isə “BBC”nin rus bölməsində “Polis Yerevandakı nümayişçilərə qarşı gözyaşardıcı qazdan istifadə edib” başlıqlı məqalə yer alıb. “Sarkisyan əleydarlarının mitinqləri artıq bir neçə gündür ki, davam edir... etirazçı hərəkatın liderlərindən biri, “Vətəndaş həmrəyliyi” partiyasının sədri, parlamentin “Çıxış” fraksiyasının rəhbəri Nikol Paşinyan etirazçıları parlament binasına doğru hərəkət etməyə çağırıb ki, bundan sonra etirazçıların bir hissəsi qarşılıqlı qoyulmuş polis sədlərini aşmağa müyəssər olublar. Polis buna cavab olaraq, gözyaşardıcı qazdan istifadə edib.

Hadisə yerində partlayış səsleri də eşidilib, yaralananlar olsa da, onların dəqiq sayı barədə heç bir məlumat yoxdur. Daha öncə, polis baş verənlərə müdaxilə etmədi”-deyə “BBC”-nin rus bölməsi Yerevanın informasiya agentliyinə istinadən yazıb.

Xatırladaq ki, etiraz dalğası, Vanadzor da daxil olmaqla, ölkənin bir çox şəhər və rayonlarına yayılıb.

Rövşən RƏSULOVA

İspaniyanın “El Periodico” qəzeti Ermənistandakı kütləvi etiraz aksiyalarından yazır

İspaniyanın “El Periodico” qəzetində Ermənistanda baş verən kütləvi etiraz aksiyaları barədə məqalə dərc edilib. Məqalədə bildirilir ki, minlərlə erməni Yerevan küçələrində toplaşaraq etiraz edir. Etirazın səbəbi prezident Serj Sarkisyanın ölkənin baş naziri postuna namizədliyinin irəli sürülməsidir. Qəzet yazır ki, prezidentlik müddəti başa çatmış Serj Sarkisyan hakimiyyəti əlində saxlamaq üçün baş nazir vəzifəsinə iddia edir. Ermənistan xalqı isə buna etiraz edir. Mitinqlər səbəbindən paytaxt yollarında güclü tıxaclar, metronun işində gecikmələr yaranıb. Məqalədə etiraz aksiyasının iştirakçılarından fikirlərə də yer verilir: “Ermənistanda qanunsuzluq baş alıb gedir və biz bunun davam etməsinə göz yumma bilmərik. Ölkəni korrupsiyanın içində boğan bir şəxsin yenidən hakimiyyətə gəlməsinə icazə verməyəcəyik”.

Millət vəkili: “Sarkisyan, Koçaryan hərbi canilərdir”

“Mən hər zaman demişəm və bu gün də təkrar edirəm ki, ümumiyyətlə bütün dünya erməniləri düzgün fikirləşib

nəticə çıxarsalar dərk edərlər ki, Sarkisyan, Koçaryan kimi onların ətrafında olanlar da hərbi canilərdir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Elman Məmmədov deyib. Onun sözlərinə görə, bunlar kimlərsə vasitəsilə Ermənistanda siyasi hakimiyyəti zəbt edib hərbi diktatura qurublar: “Beləcə bütövlükdə Ermənistanı, erməni xalqını fəlakətə, rüşvayçılığa və uçuruma aparırlar. Bu mənada bütün Ermənistan ayağa qalxmaldır. Çünki özlərini, hakimiyyətlərini, öz talelərini bu cinayətkarlardan xilas etsinlər və bunların bu cinayətkar, işğalçı əməllərinə son qoysunlar. Hazırda Ermənistanda davam edən kütləvi mitinqlərin sonu acınacaqlı olacaq.

Mən istərdim ki, Ermənistanda başqa qurumlar da, bütün gənclik, siyasi partiyalar (tək müxalifət yox), bütün parlament ayağa qalxsınlar və bu cinayətkarları süpürüb atsınlar. Hazırda Ermənistanda istiqamət buna doğru gedir. Ola bilər ki, xarici havadarlar müəyyən yollarla Sarkisyanı qoruyub saxlaya bilərlər. Ancaq erməni xalqı həmrəy olub bu cinayətkarlardan yaxa qurtarmaq istəsə xarici qüvvələr xalqın iradəsi qarşısında aciz qalarlar”.

- Müxalifətin sonuncu mitinqində

Qaradağ rayonu Azərbaycanın iqtisadi mərkəzinə çevrilir

Azərbaycanın uğurlu sosial-iqtisadi inkişaf modeli öz bəhrələrini verməkdədir. Hər il ölkəmizin müxtəlif sahələrinə, xarici investisiya həcmi artırılır. Xüsusilə də, qeyri-neft sektoruna qoyulan investisiyaların həcmi artmaqdadır. Bunun da səbəbi söz yox ki, ölkəmizdə münbit biznes mühitinin yaradılmasıdır. Investisiya cəlbediciliyinə görə xarici iş adamlarının marağı göstərdiyi Azərbaycanda ixracın təşviqi sistemi yaradılır, dünya bazarına çıxarılan məhsulların keyfiyyəti beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılır. Bu, onu göstərir ki, son illər ərzində ölkə iqtisadiyyatının güclənməsinə imkan yaradan sahələrə böyük həcmli investisiyalar qoyulub, dövlət dəstəyi gücləndirilib. “Azərbaycan olduqca münbit sərmayə mühitini yaradıb” söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, müstəqillik tariximizdə iqtisadiyyata 200 milyard dollardan artıq sərmayə qoyulub. Bu, ölkəmizə inamdan irəliləyir.

Iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun gücləndirilməsi hesabına davamlı və sabit iqtisadi inkişafa nail olunması, ÜDM-in formalaşmasında təbii ehtiyatların azaldılması, əhalinin etibarlı sosial müdafiəsinin təşkili və maddi-mənəvi, rifah halının durmadan yaxşılaşdırılması, orta təbəqənin formalaşdırılması və cəmiyyət həyatında rolunun artırılması bir məqsəddə yönəldilir ki, insan amilinə diqqətin əsasını təşkil edən göstəricilər daha böyük rəqəmlərlə ifadə olunsun. Söz yox ki, əhalinin yaşayış durumunun yaxşılaşması ilə, rayon və şəhərlərin, kənd və qəsəbələrin simasının ciddi şəkildə inkişafa doğru dəyişməsinə təkan verir. Bu yüksəlişi Bakının Qaradağ rayonunun təmsilində də aydın görmək mümkündür. Azərbaycanın qazandığı möhtəşəm nailiyyətlərdə ölkəmizin ən iri sənaye mərkəzlərindən biri olan Qaradağ rayonu mühüm rola malikdir. Bakının cənub-şərqində, Xəzər dənizi sahillərində yerləşən Qaradağ rayonu həm də gil və neft-qaz yataqlarına malikdir. Məlumat üçün qeyd edək ki, Qaradağ rayonu inzibati ərazi vahidi kimi Puta-Şubanı mədəninin kəşfi ilə əlaqədar yaradılmışdır. 1923-cü il mayın 7-də Puta qəsəbəsindəki klubda ilk partiya konfransı keçirilmiş və rayonun əsası qoyulmuşdur. Rayon 1937-ci ilədək Mikoyan rayonu, 1956-cı ilədək Molotov rayonu, 1956-63-cü illərdə Qaradağ rayonu, 1963-66-cı illərdə Əzizbəyov rayonu, 1966-cı ildən isə yəni Qaradağ rayonu adlandırılmışdır. Rayonun adı Zaqafqaziyada ilk dəmiryol stansiyalarından olan Qaradağ stansiyasının adı ilə bağlıdır. Hazırda Qaradağ rayonunun inzibati ərazi vahidliyinə 11 qəsəbə daxildir. Qaradağ rayonunun mərkəzi şəhər tipli Lökbatan qəsəbəsidir. Lökbatan adının tarixi hüzürü Xocəsən və Sənqəçal qəsəbələri arasında olan karvan yolu ilə bağlıdır. Vaxtilə qəsəbənin ərazisində dəvə karvanlarının dayanacaqları olmuş və dəvələr bataqlıqlara batdıqlarından, ərazi Lökbatan (dəvə batan) adlandırılmışdır. Hazırda Qaradağ rayonunun ərazisi 1080 km, əhalisi isə 109371 nəfərdir. Qaradağın yaşlı nəslilə söhbətdə məlum oldu ki, rayonun adının mənası gil və əhəng daşı yüksəkliklərinin yaratdığı ümumi

qaramtıl mənzərə deməkdir. İnsanlar həm də rayonda yeni iş yerlərinin yaradılmasında, sosial-iqtisadi durumlarının yaxşı olmasından razılıq edirlər. Birmənalı tərzdə demək olar ki, rayonda işsizlik problemi yoxdur. Bunun da başlıca səbəbini rayonun Azərbaycanın ən iri neft-qaz sənaye müəssisələrinin yerləşdiyi məkanlardan biri olmasıdır. Bu baxımdan, onu qeyd etmək olar ki, Qaradağ rayonu xalqımızın xilaskarı, dövlətimizin qurucusu və memarı Ümummilli Li-

derimiz Heydər Əliyevin neft strategiyasının reallaşmasında müstəsna rolu var.

Qaradağ iri neft-qaz sənaye müəssisələrinin yerləşdiyi məkanlardandır

Hələ ötən əsrin 80-ci illərində, məhz Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi sayəsində Qaradağ rayonunda regionda analoqu olmayan və bu gün haqlı olaraq, Ulu Öndərimizin adını daşıyan Dərin Dəniz Özülləri Zavodunun istismara verilməsi, digər neft sənayesi müəssisələrinin inşası bu gün milli neft strategiyasını uğurla reallaşdırmağa imkan verir. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin ən layiqli siyasi varisi olan ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rayonun sosial-iqtisadi inkişafında müstəsna xidmətləri var. Prezident İlham Əliyev 1995-ci ildə Qaradağ rayonunda millət vəkili kimi fəaliyyəti dövründə çox böyük işlər görüb. Azərbay-

Prezident İlham Əliyev: “Mən çox şadam ki, son dövrlərdə Qaradağ rayonunda belə gözəl işlər görülmüşdür, özü də, qısa müddət ərzində”

canda həmin illərdə, ilk dəfə olaraq, sosial-inkişaf proqramı da Cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü və iştirakı ilə, məhz Qaradağ rayonunda qəbul edilib və “Qaradağın sosial-iqtisadi inkişafına yardım fondu” çərçivəsində rayonda böyük həcmdə layihələr həyata keçirilib, məktəb və uşaq bağçaları əsaslı təmir olunub, yollar çəkilib və qəsəbələr abadlaşdırılıb.

Prezident İlham Əliyev Qaradağ rayon ictimaiyyəti ilə görüşündə bu rayonla sıx bağlılığı ilə əlaqədar fikirlərini bölüşüb. Bildirib ki, Mən çox şadam ki, son dövrlərdə Qaradağ rayonunda belə gözəl işlər görülmüşdür, özü də, qısa müddət ərzində: “Bilirsiniz ki, Qaradağ rayonuna Mənim həmişə xüsusi münasibətim, xüsusi diqqətim olub. Mənim demək olar ki, siyasi fəaliyyətim bu rayonda başlayıb.

ticəsində, bu gün rayonda 7 xəstəxana, xəstəxana tabeliyində olan 6 poliklinika, 2 müstəqil poliklinika, 1 stomatoloji poliklinika, 1 özəl klinika, 1 uşaq sanatoriyası, 1 doğum evi, 2 təcili və təcirəsalınmaz tibbi yardım stansiyası, eyni zamanda, Respublika Güzəmə Xəstəxanası və Ələt Dəmiryol Xəstəxanası fəaliyyət göstərir. Müvafiq Dövlət Proqramına əsasən, bu ilin may ayında Müşfiqabadda Mədəniyyət Evi əsaslı təmirdən sonra açılıb. Eyni zamanda, Lökbatandakı 9 saylı Musiqi Məktəbi üçün yeni binanın inşası olunub, Qızıldaş Mədəniyyət Mərkəzinin tikintisi isə davam etdirilir. Bütövlükdə, rayonda mədəniyyət və istirahət mərkəzlərinin sayının artırılmasına xüsusi diqqət ayrılır. Hazırda rayonda 8 mədəniyyət evi, 1 muzey, 10 kitabxana, 10 mədəniyyət və istirahət

rayonuna 3 dəfə səfər etməsinə misal olaraq göstərmişdir. Bildirmişdir ki, bu səfərlər çərçivəsində Prezident İlham Əliyev 2017-ci ilin may ayının 18-də Heydər Əliyev adına Yarımdayma Qazma Qurğusunun açılış mərasimində, sentyabr ayının 6-da Gəmiqayırma Zavodunda “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində inşa edilən “Xankəndi” Sualtı Tikinti Gəmisinin təqdimat mərasimində və oktyabr ayının 30-da Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanında keçirilmiş Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun təntənəli açılış mərasimində iştirak etmişdir. “Prezident Cənab İlham Əliyevin Qaradağ rayonuna səfərləri hesabat dövrünün ən mühüm və yaddaqalan hadisələrindən olmuşdur.

Qaçqın və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün görülən işlər bu kateqoriyadan olan soydaşlarımızın hər zaman diqqət və qayğısı ilə ehtə olunduğunu göstərir.

Bu istiqamətdə atılan mühüm addımlardan biri də martın 9-da Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Sədrliyi ilə Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin yataqxanalarında müvəqqəti məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin köçürülməsinə həsr edilən müşavirənin keçirilməsidir.

Həyata keçirilmiş tədbirlərin davamı olaraq, cari ilin may ayının 30-da Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində qaçqın və məcburi köçkün ailələr üçün 1026 mənziilli yeni yaşayış kompleksinin təməlqoyma mərasimi keçirilmiş və Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva mərasimdə iştirak etmişdir.

Birmənalı tərzdə demək olar ki, Qaradağ rayonunda əldə olunan sosial-iqtisadi inkişaf, demokratik dəyişikliklər və digər uğurlar, nailiyyətlər bundan sonra da davam etdiriləcək. Çünki Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və Prezident İlham Əliyevin çox böyük əzmi və müdrikliklə apardığı siyasət güclü, qüdrətli Azərbaycan qurmaq, firavan, xoşbəxt xalq rifahına nail olmaq siyasətinə hesablanıb.

Qismət İsmayılov
İqtisadiyyat şöbəsinin müdiri
Yazı Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun birgə keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün

Birinci dəfə 1995-ci ildə qaradağlılar Mənə etimad göstərmiş, Milli Məclisə deputat seçmişlər. Mən də çalışırdım ki, bu böyük etimadı doğruldum. Dəfələrlə Qaradağ rayonuna gəlmişəm, vəziyyətlə tanış olmuşam. Bu gün ölkə Prezidenti kimi çalışıram ki, Bakının ən böyük rayonu olan Qaradağ rayonunun inkişafı üçün öz köməyimi göstərim. Rayonun iqtisadi və sənaye inkişafı sürətli gedir. Qaradağ rayonu Azərbaycanın güclü sənaye mərkəzinə çevrilir. Burada yaradılan müəssisələr və tikilməkdə olan zavodlar rayonun iqtisadi gücünü artıracaq, yeni iş yerlərinin açılmasına gətirib çıxaracaqdır”.

Qaradağ rayonu yeni uğurlara imza atır

Qaradağ rayonunda əhalinin məşğulluğunun artırılması, həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması, yeni iş yerlərinin yaradılması, məktəb tikintisi və digər sahələrdə genişmiqyaslı işlər görülmüşdür. Görülən məqsədyönlü müvafiq işlər nə-

parkı, 1 dövlət qoruğu fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, Qaradağ rayonu ərazisində 15 mədəniyyət və tarixi abidə var ki, onun da 4-ü respublika, 1-i isə dünya əhəmiyyətlidir. Əhalinin sağlamlığının qorunması məqsədilə, ölkə başçısının tapşırığına uyğun olaraq, 2018-ci ilin ilk ayından başlayaraq, Qaradağ rayonunda 18 yaşından yuxarı əhalinin tibbi müayinədən keçirilməsi tədbirlərinə başlanılmışdır. Bu tədbirlər may ayının sonuna qədər davam etdiriləcək. Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyətinin 2017-ci ildə rayonun sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin Nazirlər Kabinetinin 10 yanvar 2018-ci il tarixli iclasındakı nitqindən irəliləyən vəzifələrə həsr olunan hesabat yığıncağında Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Süleyman Mikayılov bildirmişdir ki, ölkə Prezidentinin birbaşa təşəbbüsü və himayəsi sayəsində son illər Qaradağ rayonunda bir çox mühüm obyektlərin inşası uğurla başa çatdırılmışdır. M.Süleymanov, bunun bariz nümunəsi kimi, ötən il ərzində ölkə başçısı Cənab İlham Əliyevin Qa-

Radikallar sosial şəbəkə istifadəçilərinin qınağına çevrilib

Söz azadlığı, ifadə azadlığı insanların fundamental hüquqlarındandır və demokratik cəmiyyətdə bu hüquqlar qorunur və müdafiə olunur. Azərbaycan cəmiyyətində də bu hüquqların qorunması istiqamətində bütün norma və prinsiplər gözlənilir və heç kimin bu hüququn pozulması halları müşahidə edilə bilməz. Demokratik dəyərlərə yetərinə qiymət verən, hətta bir çox ölkələrə bu mənada örnək və nümunə ola bilən Azərbaycanda söz azadlığı elə bir səviyyədedir ki, özünü müxalifət adlandıran bir qrup radikal istədiyi vaxt, hətta ayda bir neçə dəfə aksiya təşkil edir, nə demək istəyirsə, onu da sərbəst şəkildə, maneəsiz izhar edir, hər kəs sosial şəbəkədə azad şəkildə fikirlərini paylaşır və düşüncələrini azad şəkildə ifadə edə bilir.

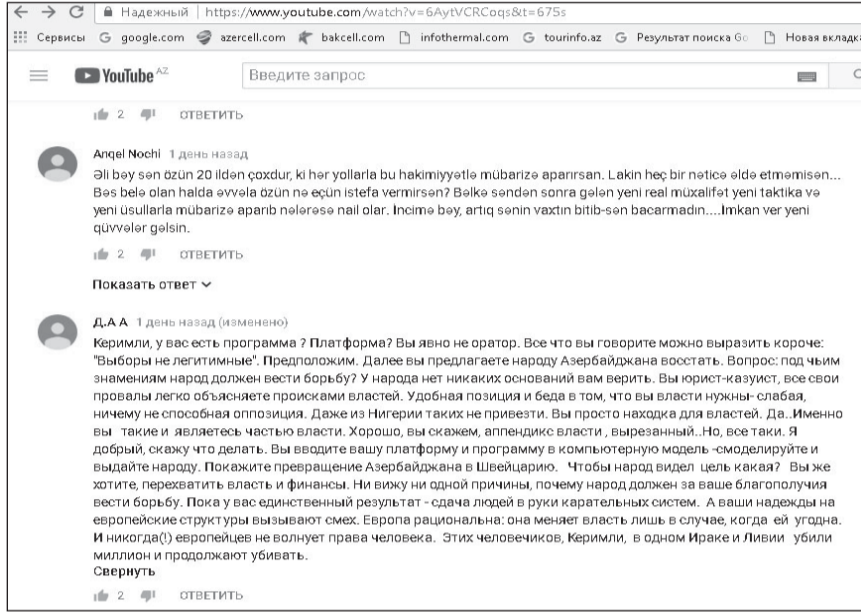
Sosial şəbəkələrin imkanlarından yararlananlar söz və ifadə azadlığından sui-istifadə edirlər

Söz azadlığından bəzən heç də düzgün istiqamətdə, sivil qaydada istifadə olunmur və məhz Azərbaycanda bu demokratik prinsiplərdən sui-istifadə halları da müşahidə olunur. Söz, ifadə azadlığı, istər hüquqi, istərsə də vətəndaşlıq nöqteyi-nəzərdən heç kimə haqq vermir ki, dezinformasiyalar yaysın, şər-böhtan kampaniyaları təşkil etsin, kimlərinse hüquqlarını tapdalasın, həqarət etsin, şərəf və ləyaqətə toxunacaq ifadələrdən istifadə etsin. Nəzərə almaq lazımdır ki, sadaladığımız halların hüquqi cəhətdən tənzimlənməsi mümkündür, qanunla mühafizə olunur və hər bir ictimai təhlükə yaradan hərəkət məsuliyyət tələb edən tədbirlərə əsas yaradır.

Demokratik dəyərlərdən, konkret olaraq, məhz söz və ifadə azadlığından sui-istifadə edənlər sosial şəbəkələrin imkanlarından yararlanaraq, bu azadlığı hədsizlik kimi tərənnüm edirlər və qanunun alliliyinə, etik normalara, əxlaqi dəyərlərə, milli mental düşüncəyə hörmət etməyə borclu olduqlarını unudurlar. Lakin unutmaq lazım deyil ki, əgər hər bir kəs Sevinc Osmanqızı kimi internetin, virtual məkanın imkanlarından sui-istifadə edib, ağılına gələni danışarsa, doğru olub-olmadığından asılı olmayaraq, kimi gəlirdi ittiham, yaxud təhqir edərsə, bunun adı söz azadlığı yox, anarxiya və kaos ola bilər. Onu da unutmaq lazım deyil ki, əgər bu gün Osmanqızı kimilər ortaya düşüb hədsizlik etsələr, bunun acı nəticələrinin hamı şahidi ola bilər və zərərli təsiri özləri də daxil olmaqla, heç kəmdən yan ötürməz.

Absurd fikirləri sosial şəbəkə istifadəçiləri tərəfindən tənqidlə qarşılır və qınanılır

Virtual məkanda söz pəhləvanına çevrilənlər arasında S.Osmanqızı, xüsusilə, diqqəti cəlb edir və az qala özünü birbaşa efirdə diktör hesab edən bu qadın, deyəsən, özü-özünü yaman bəyənir və haqlı hesab edir. Vaxtaşırı AXCP sədri Əli Kərimli ilə internet vasitəsilə əlaqə yaradan Osmanqızı, radikalların başbiləninə ünvanladığı provokasiya xarakterli suallarla sanki bu avantüristə xüsusi imkanlar verdiyini düşünür. İstər müsahibi, istərsə də Osmanqızının özü siyasi icmalçı kimi hadisələrə şərh vermək iddiasına düşsələr də, fikirləri şər-böhtan amplitudasından kənara çıxmır və bu, heç də sosial şəbəkə istifadəçilərinin diqqətindən yayınmır. Maraqlıdır, bu söz pəhləvanları sosial şəbəkə istifadəçilərinin onlara ünvanlanan şərhlərindən heç bir nəticə çıxarmaq fikrində deyillermi? Görmürlərmi ki, onların absurd fikirləri, qeyri-real mülahizələri istifadəçilər tərəfindən tənqidlə qarşılır? Şəxsən S.Osmanqızının internet vasitəsilə Ə.Kərimli ilə tez-tez əlaqə yaratmasına kəskin irad bildirenlər onu qınayırlar.

Namət Mammadov adlı sosial şəbəkə istifadəçisi yazır ki, "Sevinc xanım, siz jurnalist kimi özünüze, heç olmasa, hörmət edin. Tərəfsizlik nümayiş etdirin, obyektiv olun. Bu insan 25 ildə AXCP-ni yaman günə qoydu, üzvlərini, ona "itəət" etmədikləri üçün, pərən-pərən saldı. İndi də öz ambisiyalarını həyata keçirmək üçün, sadəcə, düşmənçilik edir. Əgər bu insanın elektoratı olsaydı, elə "Məhsul"u doldurardı. Ona görə də, bu yalana heç kim inanmır." Əgər həqiqətən də, nəticə çıxarmaq qabiliyyəti varsa, Osmanqızı dərk etməlidir ki, jurnalist olaraq, onun tərəfsizlik nümayiş etdirmək borcu olduğu halda, bunu etmədiyi açıq şəkildə bilinir və sosial şəbəkə istifadəçiləri onun özünə hörmət etmədiyini bildirirlər. Bu şərhdə, sözsüz ki, Ə.Kərimliyə də çatacaq ehyaamlar yer alır və diqqət etdikdə, onun 25 il ərzində AXCP-ni yaman günə qoyduğu, özünə itəət etməyənləri partiyadan uzaqlaşdırdığı, ələlxüsus ambisiyalara görə düşmənçilik mövqeyi də öz əksini tapır, yalançı olduğu və ona kimsənin inanmadığı görünür. Digər bir istifadəçi İltifat Shikhaliyev Ə.Kərimliyə xitabən yazır ki, "siz xalq cəhbəsinə Əbül-fəz Elçibəyin təmsalında xəyanət etmişiniz və bütün Azərbaycana xəyanət etmişiniz. Əgər hər şeyi etiraf etsəniz, deməli, bu xalqdansınız, yox, əgər etiraf etməsəniz siz də xalq düşmənisiz." Kərimlinin özü də bilir ki, ictimaiyyət onun bu vaxta qədərki fəaliyyətini çox yaxşı bilir və məhz bu şərhə deyildiyi kimi, Ə.Elçibəyə olan xəyanəti də yadlaşdırır, ondan sonrakı dövrdə bütün bəd əməlləri də. Hətta görüldüyü

bumeraq kimi özünə yönələcək

Ə.Kərimli elə düşünürsə ki, onun niyyəti heç kimə bəlli deyil, bərk yanılır. Məsələn, Anar Rəcəbli adlı sosial şəbəkə istifadəçisi öz şərhində bildirir ki, "Əli Kərimli cibini doldurmaq üçün mitinq təşkil edir. Bu insan ancaq cibini doldurmağı fikirləşir." Göründüyü kimi, AXCP sədrinin mitinq adı altında təşkil etdiyi aksiyalarının da nəyə xidmət etdiyi hamıya bəllidir və sosial şəbəkələrdə yalan və şər-böhtan üzərində qurulmuş ittihamlarının da sonda vəsaitlər əldə etmək niyyəti heç kimə gizli deyil. Hətta qeyd etdiyimiz bu istifadəçi yazır ki, "insan nə qədər şərəfsiz olar ki, vətəni pulu satar" və bununla, o, Kərimlinin satqınlığı barədə məlumatlı olduğunu da nəzərə çatdırır.

Xaricdəki söyüş qrupuna dəstək verən və ruhlandırın AXCP sədri bir vaxtlar anlamalı idi ki, bu söyüş dalğası, qeyri-etik davranış, bir zaman onun özünə tərəf yön alacaq və bu gün sosial şəbəkələrdə istifadəçilərin bir qismi onun normal saydığı söyüş və təhqirləri onun özünə şamil edirlər. Bundan əvvəl qeyd etdiyimiz sosial şəbəkə istifadəçisinin Kərimliyə şərəfsizliyini xatırladan şərh bildirməsi yeganə belə təzahür deyil. Məsələn, Emin Eliyev adlı sosial şəbəkə istifadəçisi yazır ki, "sifətə bax, matışkalıq yağır Dəli Kərimlidən." Ə.Kərimliyə ünvanlanmış bu kimi təhqir və söyüşlə dolu qeyri-etik şərhlər bununla bitmir, amma etik normaları nəzərə alaraq hamısını, yaxud bundan artığını qeyd etmək niyyətində deyilik. Əslində, davranışlarının bumeraq effekti verdiyini sübut etmək üçün bu qədər də yetərlidir və Kərimli ruhlandırdığı, dəstəklədiyi söyüş taktikasının, çirkin kampaniyanın bundan sonra daha acı nəticələri ilə, onun özünə qayıdan zərbələri ilə barışmaq və qəbul etmək məcburiyyətindədir.

İnam HACIYEV

AXCP və Müsavat arasındakı "müvəqqəti barış" sona çatdı

Dağıdıcı düşərgənin sonunu gətirən uğursuz aksiyalardan sonra Əli Kərimli-Arif Hacı savaşına start veriləcək

Uzun illərdir ki, aralarındakı düşmənçilik mövqeləri səngiməyən AXCP və Müsavatın "müvəqqəti barış" gedişlərinə son qoyuldu. Müsavatın bu günlərdə keçirdiyi divan toplantısından sonra partiyanın AXCP-"Milli Şura" cütlüyü ilə eyni cinahdan çıxış etməməsi barədə qərarın da verdiyi bəlli olub. Əslində, heç vaxt bir araya gələ bilməyəcək hər iki partiyanın, sadəcə, bir neçə aksiya xətrinə yığışdıqları öncədən məlum idi...

Arif Hacı kənara çəkilmək üçün divan toplantısı çağırıb

Onların siyasi sonunu gətirən mövcud vəziyyət isə, ilk öncədən, belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradırdı ki, nə AXCP Müsavatın, nə də Müsavat AXCP-nin "qara gözüne və qara qaşına" aşıq deyil. Beləliklə, fakt da budur ki, artıq bu barədə düşünməyə başlayan A.Hacı kənara çəkilmək üçün divan toplantısı çağırır və həmin toplantının mövzusunun "siyasi təşkilatın planları istiqamətdə" qurulmasını öz müavinlərinə tapşırıb. Bu isə, o deməkdir ki, müsavatçıların cəhbəçilərlə yolları yenidən ayrılır. Hətta AXCP-"Milli Şura" cütlüyünün növbəti çağırışları olarsa belə, Müsavat partiyasının həmin çağırışları və dəvətləri rədd edəcəyini proqnozlaşdırmaq mümkündür.

Əli Kərimli İsa Qəmbərin planından xəbərdar olsa da, bunu çox gec anlayıb

Onu da qeyd edək ki, Ə.Kərimli müsavatçılardan yararlanma bilməməsinə 1 nömrəli düşməni olan müsavatçıların sabiq başqanı İsa Qəmbərin adına bağlamağa çalışır. Məsələn, adının açıqlanmasını istəməyən cəhbəçi mənbədən əldə etdiyimiz məlumata görə, özünə yaxın kullarlarda müsavatçıların cəhbəçilərə yaxından dəstək göstərməsi faktının, bilavasitə İ.Qəmbərin tapşırığına söykəndiyini iddia edən Kərimli, bunu belə sübut etməyə çalışıb ki, əslində, son bir neçə ayda baş verən uğursuzluqların yaşanması, həmin rüsvayçılıqların AXCP-nin adına bağlanması üçün müsavatçılar "müvəqqəti barışla" razılaşmışdılar. Əslində isə, bu, İ.Qəmbərin qurduğu plan olub ki, A.Hacı həmin planın əsas oyunçusu qismində iştirak edib. Çünki bu gün "Milli Şura"nın və AXCP-nin uğursuzluğu barədə Müsavatdan daha çox danışılır. Necə deyirlər, qurulan plan işə yarayıb.

Daha bir məqam isə İ.Qəmbərin ağır ürək xəstəsi olması reallığıdır. O, A.Hacıya qəti olaraq tapşırıb ki, heç vaxt Ə.Kərimli ilə isti münasibətlər qurmasın, əksinə, imkan yaranarsa, dərhal "qurşaqa" zərbələr endirsin. Görünür, plan baş tutub, indi isə bir neçə ayıq, hətta günlük bərpa edilmiş körpülərin yenidən yandırılması vaxtı çatıb. Hər halda, göz qarşısında olan faktlar da bütün bunları yetərincə təsdiq edir.

Rövşən RƏSULOV

Sağlam həyat tərzinin qaydaları

Sürətli həyat tempi, ekologiyasının pisləşməsi, informasiya və texniki xarakterli gərginliyin artması orqanizmə mənfi təsir göstərir. Ona görə də sağlam həyat qorumaq qaydalarını bilmək və ona əməl etmək vacibdir. Sağlam həyat təzi gümrə yaşamağı və xəstəliklərdən uzaq olmağı nəzərdə tutur. AZƏRTAC sağlam həyat tərzinin bəzi şərtlərini xatırladır.

Düzgün qidalanma sağlam həyat tərzinin ilkin şərtlərindən biridir, çünki vitamin, mikroelement və həyat enerjisini qidalardan alırıq. Bunu nəzərə alaraq kalorili, faydalı və ekoloji cəhətdən təmiz qidalar qəbul edilməsinə xüsusi fikir vermək lazımdır. Qidanın normadan artıq qəbul edilməsi xoşagəlməz hallara səbəb ola bilər.

Gün ərzində 2-3 litr maye qəbul edilməlidir. Yeməkdən yarım saat əvvəl su içmək lazımdır, yemək əsnasında və qidalandıqdan dərhal sonra su içilməməlidir.

Erkən yaşlardan fiziki cəhətdən fəal həyat sürmək vacibdir. Buraya idman, qaçış, üzgüçülük, hərəkətli oyunlar və s. daxildir.

Müsbət fikirlər və nikbin əhvali-ruhiyyə sağlamlıq üçün əhəmiyyətlidir. Elmi təcrübələr göstərir ki, optimistlər daha uzun və xoşbəxt ömür sürürlər.

Zərərli vərdislərdən uzaq olmaq da sağlamlığa zəmanətdir. Ümumiyyətlə, zərərli vərdislər həyat fəaliyyətinin aşağı düşməsinə ciddi təsir göstərən səbəblərdən sayılır. Meşədə, təmiz havada gəzmək, günəş vannası qəbul etmək də çox faydalıdır. Elementar gigiyenik qaydalara əməl etmək, vaxtli-vaxtında tibbi müayinələrdən keçmək də sağlam həyat tərzinin bir parçasıdır.

Beynin qidalanması da bu sahədə çox mühüm məsələlərdən biridir. Bundan ötrü kitab oxumaq, krossvord həll etmək, elm və təhsilə aid verilişlərə, sənədli filmlərə baxmaq, səyahətə çıxmaq, xarici dil öyrənmək lazımdır. Sağlam həyat tərzinin qaydaları sadədir, əslində ona əməl etmək də çətin deyil.

Boyun uzanmasına təsir göstərən amillər

bəzən valideynlərdən qalma miras, bəzən sağlam yaşamın nəticəsi, bəzən həyatın bəxşisidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, boyun uzanmasına müsbət təsir edən bir neçə amil var. Onlardan biri düzgün qidalanma və genetik faktorlardır. Xroniki xəstəliklər və böyümədə iştirak edən hormonlar da ona təsir göstərir. Boyun uzanması üçün uşaq yaşlarından düzgün qidalanmaya diqqət yetirilməlidir. Qidalanma zamanı lazımi qədər ət, süd, meyvə-tərəvəzlər yeməklə proteinlər qəbul etmək məsləhətdir. Genetik olaraq qısa boyluluq zamanı qidalanma kömək etmir, lakin valideynlərin boyunun uca olmaması mütəq uşağın qısa boylu olmasına dəlalət etmir. Çünki valideynin boy inkişafı zamanı hansısa təsire və əlavə faktorlara məruz qalması mümkündür.

Boy artımına təsir edən amillərdən biri də yaşa uyğun idmanla məşğul olmaqdır. İnkişaf dövründə üzgüçülük, gimnastika, basketbol, velosiped idmanı ilə məşğul olmaq boyun uzanmasına çox yaxşı təsir edir. Lakin bu, heç də o demək deyil ki, genetik boyu qısa olanlar idman məşğələləri nəticəsində standart ölçülərə nail ola bilərlər.

Boy insan həyatına birbaşa təsir edən amillərdən biridir. Uzunboylu olmaq kimlər üçün yaşamağa mane olan problem, kimlər üçün xəyaldır. Təbii ki, boyun nə qədər olması heç kəsin öz əlinə deyil. Bu, bəzən valideynlərdən qalma miras, bəzən sağlam yaşamın nəticəsi, bəzən həyatın bəxşisidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, boyun uzanmasına müsbət təsir edən bir neçə amil var. Onlardan biri düzgün qidalanma və genetik faktorlardır. Xroniki xəstəliklər və böyümədə iştirak edən hormonlar da ona təsir göstərir. Boyun uzanması üçün uşaq yaşlarından düzgün qidalanmaya diqqət yetirilməlidir. Qidalanma zamanı lazımi qədər ət, süd, meyvə-tərəvəzlər yeməklə proteinlər qəbul etmək məsləhətdir. Genetik olaraq qısa boyluluq zamanı qidalanma kömək etmir, lakin valideynlərin boyunun uca olmaması mütəq uşağın qısa boylu olmasına dəlalət etmir. Çünki valideynin boy inkişafı zamanı hansısa təsire və əlavə faktorlara məruz qalması mümkündür.

Boy artımına təsir edən amillərdən biri də yaşa uyğun idmanla məşğul olmaqdır. İnkişaf dövründə üzgüçülük, gimnastika, basketbol, velosiped idmanı ilə məşğul olmaq boyun uzanmasına çox yaxşı təsir edir. Lakin bu, heç də o demək deyil ki, genetik boyu qısa olanlar idman məşğələləri nəticəsində standart ölçülərə nail ola bilərlər.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Məktəbəqədər təlim və təhlil ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Osmanova Nərmin Araz qızının tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətname: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500

SƏS

Son səhifə

18 aprel

Azərbaycan millisi Qazaxıstan ilə yoldaşlıq oyunu keçirəcək

Futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının daha bir yoldaşlıq oyunu keçirəcəyi müəyyənləşib. AZƏRTAC xəbər verir ki, AFFA ilə Qazaxıstan Futbol Federasiyası arasında əldə olunmuş razılığa əsasən, iyunun 5-də Astanada Qazaxıstan və Azərbaycan milli komandaları arasında yoldaşlıq oyunu keçiriləcək. Bu razılaşma çərçivəsində milli komandaların oyunundan 1 gün əvvəl - iyunun 4-də Astanada Qazaxıstan və Azərbaycanın 21 yaşadək futbolçulardan ibarət yığmaları yoldaşlıq oyununda üz-üzə gələcəklər. U-21-lərin oyunu Bakı vaxtı ilə saat 13:00-da, milli komandaların qarşılaşması isə saat 18:00-da başlayacaq.

"Mançester Yunayted" Poqbanın transfer qiymətini açıqlayıb

İngiltərənin "Mançester Yunayted" klubunun yay transfer çərçivəsində yarımmüdafiəçisi Poya Poqba ilə yollarını ayırmağa hazırdır. AZƏRTAC xəbər verir ki, klub rəhbərliyi artıq oyunçunun 103 milyon avro müqabilində transfer edə biləcəyini açıqlayıb. Transferin səbəbi isə fransalı yarımmüdafiəçinin "Mançester Yunayted" in baş məşqçisi Joze Maurinyo ilə münasibətlərinin pisləşməsidir. Qeyd edək ki, P.Poqba 2017-ci ilin yayında "Yuventus"dan transfer edilib.

"Messi ilə söhbətimdən sonra özümə inanmağa başladım"

PSJ-nin hücumçusu Neymar Lionel Messi ilə münasibətlərindən danışdı. Qol.az-ın xarici mətbuata istinadən yaydığı xəbərə görə, braziliyalı futbolçu "Barselona"da çıxış edərkən Leonun ona çox dəstək olduğunu söyləyib: "Oyunlardan birinin fasiləsində Messi gördü ki, ağlamaq istəyirəm. Çünki ilk hissədə oyunum heç alınmamışdı və özümü çox pis hiss edirdim. Bu vaxt Leo mənə yaxınlaşdı və özüm olmağımı istədi. Dedi ki, öz oyununu oyna və heç nədən qorxma".

Neymar "Barselona"da oynadığı ilk vaxtlarda təzyiq altında olduğunu, hətta utandığını bildirib: "Bu qədər ulduzu olan komandada özümü təzyiq altında hiss edirdim. Hətta utanırdım. Amma Messi ilə söhbətimdən sonra özümə inanmağa və əsl gücümle oynamağa başladım. O gündən aramızda möhkəm dostluq münasibətləri yandı". Qeyd edək ki, Neymar 2013-2017-ci illərdə "Barselona"da çıxış edib.

"Mançester Siti"yə transfer qadağası qoyulur?

Ancaq ingilis klubu buna görə narahat deyil. Çünki Qarre həm də İtaliya vətəndaşıdır. UEFA-nın qaydalarına əsasən isə 16 yaşından 18 yaşına qədər olan futbolçular Avropa Birliyi və ya Avropa İqtisadi Zonasına daxil olan ölkələri təmsil edərlərsə, onlar bir klubdan başqasına keçə bilərlər. Qeyd edək ki, bununla bağlı yekun qərar yaxın 7 gün ərzində veriləcək.

"Mançester Siti"yə transfer qadağası qoyula bilər. Qol.az-ın Britaniya mətbuatına istinadən yaydığı xəbərə görə, buna səbəb "şəhərlilər" in Argentinanın "Veles Sarsfild" klubundan aldığı 16 yaşlı Bencamin Qarre ilə müqavilə bağlamasıdır. Argentinlılar iddia edirlər ki, 18 yaşlı tamam olmayan oyunçu ilə anlaşma imzalamaq qaydalara ziddir.